

Ajuda a l'Església Necessitada (ACN)

Les autoritats han posat en el punt de mira sacerdots, religiosos i laics.

Clam per la llibertat a Nicaragua

El règim d'Ortega i Murillo intensifica
la repressió contra l'Església

P 8-12

Enric Benito, expert en cures pal·liatives

P 26-29

«És més professional, humà
i eficient acabar amb
el patiment que amb la vida»

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

☐ Edició paper 145€

☐ Edició digital 90€

☐ Edició en català

☐ Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

☐ Únic pagament per any

☐ Dos pagaments semestral

☐ Xec nominatiu que adjunto

☐ Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meua subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

MN. MIQUEL RAMÓN
Director

Noves seccions a «Catalunya Cristiana»

Som a les portes d'un nou curs i la nostra revista inicia també dues seccions per ajudar-nos a viure la fe en la quotidianitat de la vida. El cristianisme no és un conjunt de normes o de conceptes abstractes; no és un algoritme, que diríem avui. El cristianisme és l'esdeveniment de Jesucrist viu, present en la comunitat de l'Església i que ens surt a l'encontre en les circumstàncies de cada dia. És per això que una fe que no tingués res a veure amb la vida de l'home es perdria en una abstracció intel·lectual i llunyana. Per aquesta raó, és important descobrir què té a veure Crist amb la meua vida, amb cadascuna de les seves dimensions.

En els temps que ens està tocant viure hi ha dos elements que estan en crisi: la família i l'educació. La institució familiar és una realitat que està sent desvirtuada des de molts fronts. Això ens obliga a dedicar una secció de la nostra revista a qüestions que afecten la família, cadascun dels seus membres. Necessitem saber què ens diu el cristianisme sobre la cèl·lula primera de la societat i com la fe ens permet caminar i (re-)descobrir el paper que té per a la nostra vida personal i per a la nostra cultura en tot el seu conjunt.

La segona qüestió, l'educativa, està

molt lligada a la familiar, però es mereix una secció pròpia. Assistim a una instrumentalització de l'educació per la ideologia de torn, sigui del color que sigui. Educar significa introduir la persona en la realitat com a totalitat, tenint-ne en compte tots els factors. Educar en un sol aspecte, hipertrofiant-lo respecte de la resta, és un reduccionisme que tard o d'hora passarà factura al subjecte. És també necessari que se'ns parli de l'educació i de com implementar-la en les nostres famílies, col·legis, parròquies, associacions, moviments, etc. Hem d'escoltar els nostres professors catòlics, que dia rere dia es troben davant les preguntes dels nostres fills i nets per ajudar-los a afrontar la vida amb tot el que són, mostrant com la proposta cristiana és un camí de creixement i plenitud.

Aquesta tasca no la podem fer d'esquena al món, però tampoc no podem ser ingenus. Cal una postura fonamentada en la fe mitjançant la qual poder reconèixer tot allò de bo que hi ha en l'altre per identificar així el disseny original de cada cor i poder convidar-lo a transitar el camí de la fe, perquè vegi per si mateix que Crist és el que més es correspon a allò que el cor desitja.

Contingut

03

Editorial

05

La setmana

06

Opinió

08

En primer pla

13

Vida eclesial

24

Entrevista

28

Educació i Família

30

Carta dominical

32

Bíblia

34

Litúrgia

36

Espai lectors

38

Cultura

46

Agenda

47

Des del carrer

Vittorio Scelso, encarregat de la pastoral per a les persones amb discapacitat del Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida

PÀGINA 16-19

20-22

L'Arribada de la Mare de Déu
de la Riera, una festa històrica

El Camí de Sant Jaume per les terres de Lleida

PÀGINA 38-39

Crida del Papa a la conversió ecològica

PÀGINA 14-15

47 Jordi Simón, coordinador de Títols
Propis i Formació Continuada
de la FPCEE Blanquerna

La setmana en tuits

ELOI ARAN
@ELOI_ARAN

Arquitectura religiosa i Teologia
Què és un espai mistagògic? Llegendes Isaïes 66,1-2 un s'adona que no pot haver-hi espai per a la pedagogia del Misteri que no passi per l'acollida del desvalgut i l'afligit. Si l'arquitectura no acull, no hi ha espai sacre vàlid, encara que sigui «d'autor»

ÀITOR PÉREZ I CODORNIU
@APERZCODORNIU

Professor
Mallorca té una església o convent a cada cantonada. A diferència de Catalunya, la CNT-FAI no va tenir temps de cremar-les. I és important, perquè l'art que s'hi conserva té un valor incalculable i es pot trobar des de la catedral fins a l'església més senzilla o més remota

JOAN MARIA PIQUÉ
@JOANMARIAPIQUE

Periodista
La visió de Macron sobre el moment geopolític actual: 1. La fi de l'abundància (liquiditat sense cost, primeres matèries, tecnologia, aigua). 2. La fi del que és evident (democràcies liberals, drets humans). 3. La fi de la despreocupació (guerra, clima, ciberriscos)

MAITE SALORD RIPOLL
@MAITESALORD

Professora i escriptora
«Voleu que els altres pobles facen cas de vosaltres? Començau vosaltres per fer cas de les vostres coses, sobretot de la més acostada i íntima que teniu: la vostra llengua, l'espill més feel, l'expressió més acabada i més exacta i més eloqüent de la vostra ànima.» Antoni M. Alcover

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

«Camins» a l'estiu

La nostra programació estiuenca ha ofert de dilluns a divendres, entre les 18 i les 18.45h, el programa *Camins*. El magazín social i religiós, després d'haver completat la primera temporada de 20 a 21 h, ha compartit amb els oients una selecció de les millors entrevistes i seccions. Els dilluns, ha inclòs edicions inèdites de *La veu de Càritas*, amb una petita reflexió informativa sobre la caritat i un testimoni diocesà o simplement de l'acció de l'Església amb els més necessitats.

El 22 d'agost, Rafa Sanahuja entrevistava el cantautor Ismael Serrano. Destacava que «allò que defineix millor la cançó d'autor és l'intent de trobar l'equilibri entre dimensió poètica i estil». Aquest mateix dia, la secció *La veu de Càritas* presentava l'església de Santa Anna-Hospital de campanya de Barcelona amb la seva activitat a l'estiu, en què ha acollit cada dia desenes de persones que viuen al carrer. A l'entrevista, el voluntari de Càritas Catalunya Franc Rigol, advocat i coach, oferia la seva història personal. «La vocació de servei és la principal raó de la meua ajuda a Càritas», assegurava.

L'efemèride de la setmana

6 de setembre del 1891

Els mestres Lluís Millet i Amadeu Vives funden l'Orfeó Català.

Zoom

EDUARD BRUFAU

Reuters

Sis mesos després de l'esclat de la guerra a Ucraïna, ni a curt ni a mitjà termini no s'entreveu cap sortida pacífica al conflicte, ni tan sols cap possibilitat d'alto el foc. En l'audiència del dimecres 24 d'agost el Papa va renovar el seu missatge de pau i concòrdia a les parts, i va lamentar la gran quantitat de víctimes, moltes d'elles civils. Segons l'ONU, fins ara aquesta guerra ha provocat un mínim de 25.000 morts, tot i que altres fonts eleven aquesta xifra a més del doble.

PUNT DE VISTA

Alcohol i locals eclesials

Sembla que la diversió s'hagi associat al consum de tòxics, com a mínim d'alcohol en quantitat. Les limitacions del confinament van portar a botellots que van acabar provocant aldarulls. El problema, però, és el confinament, una joventut sense ideals, o la falta de propostes de lleure en positiu?

Molts agraïm l'oportunitat que vam tenir en la nostra adolescència i joventut, els referents que ens van orientar, les relacions socials i el compromís que vam poder viure. Aquestes propostes educatives en entorns parroquials, d'escoles religioses, les tenen, els joves d'avui?

Molts cristians ens sentim orgullosos de l'obertura als més vulnerables de l'Hospital de campanya de la parròquia de Santa Anna. I no és el mateix oferir les sales parroquials al centre d'esplai, agrupa-

ment escolta o grup de joves? La generositat obrint els espais no suposa l'oportunitat única d'acompanyar-los? De ser referents per a alguns nois i noies? D'escoltar-los en una societat on pocs els escolten? No és també atendre l'emergència social acollir amb mentalitat oberta els joves a les nostres comunitats?

En una entrevista recent, el sociòleg Javier Elzo assegurava que els botellots allunyaven els joves de locals més perniciosos. Segons el catedràtic de la Universitat de Deusto, en aquest context de tanta incertesa, els joves han perdut els referents per discernir el que és bo o dolent i, per tant, creen el seu propi sistema de valors basant-se en allò que és útil o «guai». Si al local de la parròquia els joves poden trobar aquest espai on sentir-se còmodes, socialitzar-se, reunir-se,

JOSEP ORIOL PUJOL I HUMET
 Director general de la Fundació
 Pere Tarrés

divertir-se, fer un treball voluntari generós, l'estem aprofitant com a forma d'influir en el seu sistema de valors i alhora allunyar-los de locals nocturns i dels botellots de carrer.

Obrir les nostres comunitats parroquials continuarà sent, si se sap aprofitar, l'oportunitat d'atraure famílies a la proposta de l'evangelí, mentre que «foragitant-los» des d'essencialismes desitjables, però necessàriament minoritaris, pot suposar una omisió de tristes conseqüències.

No és també atendre l'emergència social acollir amb mentalitat oberta els joves a les nostres comunitats?

MAR PÉREZ

Doctora en Sagrada Escriptura

En l'aspra situació en què s'entrellacen el plany i l'amenaça, no es troba cap pregària que pugui fer desaparèixer les pors més visceral. Aleshores, si intentem girar els ulls cap al nostre germà Job i parar orelles per sentir la veu de Déu, anomenat El-Shaddai en aquest llibre, descobrim que el que significa «aquell que diu: Ja n'hi ha prou!» és el que ens cal per sortir de la terrible espiral de la por.

Quan s'arriba a aquest punt, ens trobem davant d'un Déu que ens ha arrossegat fora del clos i ens ha deixat sense garanties. Ja no es tracta de triar entre un Déu Jutge i un Déu pervers, sinó que es tracta d'un altre Déu: un Déu relació que no suposa seguretat, un Déu gratuït.

Ens cal integrar l'absència de sentit del dolor de la malaltia i que aquest acte esdevingui el més gran acte de fe, sense contingut, de manera abso-

LA SAL DE LA TERRA

«L'altre Déu» (tercera part: la Gràcia)

luta. La fe que integra el plany i l'amenaça no té cap contingut específic: és la fe, simplement, en la seva nua absoluta.

Llavors descobrim que tenim dues opcions davant de la desgràcia, de la malaltia o de la mort: podem embolcallar-nos amb el plany i arruïnar la nostra vida amb una existència insuportable, condemnant qualsevol esperança i submergint-nos en terrors que només esperin la mort; o podem posar-nos en mans del Déu de la Vida, que no ens garanteix cap seguretat, però que ens convida a lluitar sense fer càlculs, acceptant la mala sort.

Ja no es tracta de triar entre un Déu Jutge i un Déu pervers, sinó d'un Déu relació que no suposa seguretat

Hem de deixar de banda el sistema retributiu que garanteix el mal als dolents i el bé als bons. Job era un home bo. Però Déu vol que creguem en ell de franc, a canvi de res, de forma gratuïta. Déu necessita que treballem amb ell per posar límits al dolor, per defensar amb dents i ungles la vida. Ningú diu que sigui fàcil, per això Jesús no ens jutja, perquè sap com de profundes són les nostres tenebres i les nostres pors. Sap que és més senzill viure en la religiositat d'un clos tancat per tal de no deixar-nos endur per la desesperança en la recerca d'un culpable.

Déu i cadascun de nosaltres compartim un mateix objectiu: la protecció de la Vida sota la seva mirada amorosa i severa. No podem empenonar-lo en reflexions teològiques. El Déu de la Vida vol que ens arisquem a viure.

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Escoltem la veu de la Creació

Avui en moltes llars amb infants hi ha molts nervis i moviment, tot ha d'estar a punt per demà. Amb neguit, il·lusió i molta expectació, grans i petits esperen l'inici d'un nou curs escolar. Els infants tornaran a l'escola, on aniran rebent molts estímuls i es faran moltes preguntes. Des de l'escola, tindran moltes respostes i se'ls despertarà la curiositat per tot el que ens envolta.

Acompanyant la labor educativa de les famílies, l'escola transmet valors sòlids per ajudar a edificar els homes i les dones del futur que tindran la responsabilitat de gestionar el món. Aprofitant la benvinguda al nou curs, seria bo que fóssim capaços de dibuixar i pensar en una casa enorme, la casa comuna, en què hi cabem tots, i transmetre als nens i nenes l'alegria de viure en aquesta casa preciosa, plena de tot, però que deixarà de ser preciosa, si no la respectem i no en tenim cura, si no descobrim que som germans els uns dels altres i que la terra és un ésser viu.

Des de fa vuit anys, el primer dia de setembre la família cristiana celebra la Jornada mundial de pregària per la cura de la creació, amb la qual comença el Temps de la Creació, que finalitzarà el 4 d'octubre amb la celebració de la memòria de sant Francesc d'Assís, proclamat patró de l'ecologia per sant Joan Pau II l'any 1979.

Aquest Temps de la Creació, vol ajudar-nos a prendre consciència, més que mai, del planeta on vivim i del nostre entorn. Caldria que reflexionéssim seriosament sobre la nostra relació amb la creació i ens comprometéssim a tenir-ne la deguda i necessària cura. El lema d'aquest any per a aquesta jornada és prou clar: «Escolta la veu de la creació.» La creació pateix i és urgent que escoltem el seu clam. Davant aquest clamor i intents de debat sobre la crisi

ecològica, sovint es promou un silenci que ens hauria de preocupar. Cada cop la diversitat és menys diversa. I moltes veus de científics i experts són silenciades.

Enguany, la imatge escollida per a aquesta jornada és una bardissa que crema, que ens remet a un passatge contingut en el llibre de l'Èxode on apareix el foc que no s'apaga i que és símbol de la presència de Déu. Aquesta «bardissa que cremava però no es consumia» (Ex 3,2) contrasta amb el foc de tants incendis forestals que hem patit aquest estiu i que agreugen el desequilibri de l'entorn. El papa Francesc, l'any 2015, a la seva carta encíclica *Laudato si'*, feia un diagnòstic que segueix vigent: «Encara no s'ha aconseguit adoptar un model circular de producció que assegurí recursos per a tothom i per a les generacions futures, i que suposa limitar al màxim l'ús dels recursos no renovables, moderar el consum, maximitzar l'eficiència de l'aprofitament, reutilitzar i reciclar» (LS 22).

Davant l'emergència ecològica que afecta la vida humana i la pau dels pobles, el nostre comportament és fonamental. Si actuem com una família podem aconseguir un impacte real. Cada acció individual no és una acció aïllada. Per a bé o per a mal, té conseqüències per a tots, perquè a la nostra casa comuna tot està connectat.

Benvolguts germans i germanes, participem en aquest Temps de la Creació amb iniciatives de pregària, projectes de sostenibilitat i equilibri natural. Fem que els nostres infants creixin estimant la creació, la casa comuna, on juguen, on aprenen i on es relacionen, perquè de tots depèn que aquesta casa s'ensorri o es preservi per a les generacions futures. Us animo a escoltar i a fer escoltar amb atenció la veu de la Creació.

Per la llibertat i la dignitat

**L'Església pateix, amb el poble, la repressió
del règim de Nicaragua**

El règim d'Ortega i Murillo no accepta les protestes.

PAPA FRANCESC
«Segueixo de prop, amb preocupació i dolor, la situació a Nicaragua, que afecta persones i institucions»

La Constitució de Nicaragua reconeix que «tota persona té dret a la llibertat de consciència, de pensament i de professar o no una religió. Ningú no pot ser objecte de mesures coercitives que poden menystenir aquests drets ni ser obligada a declarar el seu credo, ideologia i creença», i que «totes les persones, individualment o col·lectivament, tenen dret a manifestar les seves creences religioses en privat o en públic, mitjançant el culte, les pràctiques i el seu ensenyament».

Es tracta de drets constitucionals que el règim de Daniel Ortega i Rosario Murillo vulneren amb desvergonyiment total. La profunda crisi sociopolítica que viu el país ha anat empitjorant al llarg d'aquests darrers anys, a mesura que el govern s'ha tornat cada vegada més autoritari.

Igual que el poble nicaragüenc, l'Església també pateix la repressió

del règim d'Ortega i Murillo, especialment a partir de l'abril del 2018, quan el govern va promoure una reforma legal que va aixecar protestes arreu del país. A les mobilitzacions per demanar reformes democràtiques, el govern ha anat responent amb repressió i mà dura.

Com recull el darrer Informe sobre llibertat religiosa en el món de la fundació pontifícia Ajuda a l'Església Necessitada, «la gravetat de la crisi va dur l'Església catòlica i altres organitzacions a manifestar públicament la seva preocupació per la situació i a criticar la política repressiva del govern».

El 2019 l'arquebisbe de Managua, el cardenal Leopoldo Brenes, viatjava a Roma per informar el Papa de la crisi sociopolítica a Nicaragua; també el 2019 Francesc traslladava a Roma el bisbe auxiliar de Managua, Silvio José Báez, després de rebre amenaces

de mort; el 2020, els bisbes nicaragüencs manifestaven la seva preocupació per les lleis del govern que limiten la llibertat d'expressió; aquell mateix any el govern comença a cancel·lar visats de sacerdots estrangers.

L'Església ha procurat, sense aconseguir-ho, fer de mitjancera entre el règim nicaragüenc i l'oposició, i ella mateixa ha esdevingut objecte d'atacs i represàlies per haver donat refugi a manifestants que demanaven la llibertat per als presos polítics.

Les institucions religioses i els fidels han rebut cada vegada més agressions, mostres d'odi i actes d'intimidació. En menys de quatre anys, l'Església catòlica a Nicaragua ha patit uns 200 atacs i profanacions, inclòs un incendi a la catedral de Managua o el segrest del bisbe de Matagalpa, Mons. Rolando Álvarez, especialment crític amb el règim. Així ho recull l'informe *Nicaragua: Església perseguida? (2018-2022)* de Martha Patricia Molina, membre de l'Observatori Pro Transparència i Anticorrupció. Recentment les autoritats han tancat emissores de ràdio catòliques i han expulsat les Missioneres de la Caritat.

Missatge de Francesc

«Segueixo de prop, amb preocupació i dolor, la situació a Nicaragua, que afecta persones i institucions.» Són les paraules que el papa Francesc va pronunciar a l'Àngelus del 21 d'agost i que tant esperaven escoltar els fidels catòlics nicaragüencs. El Pontífex va manifestar la seva «convicció i esperança que a través del diàleg obert i sincer encara es poden trobar les bases per a una convivència respectuosa i pacífica». Aquest missatge va ser agraït especialment pel cardenal Brenes, tot recordant que el Papa els cridava a «la pregària i al diàleg».

L'Església nicaragüenca, malgrat els atacs que pateix, continua fidel al seu compromís profètic. I ja sigui des de l'exili (el cas del bisbe Báez, actualment a Miami) o des del mateix país, no es resigna a callar davant dels abusos del govern.

En declaracions a Ajuda a l'Es-

glésia Necessitada, el vicari general de l'arxidiòcesi de Managua, Mons. Carlos Avilés, explicava que «des de fa dècades s'ha estat destruint tota institució governamental, sotmesa a la voluntat del president. Actualment ens trobem amb un alt índex d'atur. Des del 2018 la policia i l'exèrcit han pres el control dels carrers, juntament amb grups paramilitars. La inseguretat ha crescut i això afecta el turisme i els comerços. Moltes famílies estan emigrant».

Amb tot, Mons. Avilés assegurava que l'Església continua transmetent «esperança amb una veu profètica, pacifista i humanista. No volem que ens manipuli ni el govern ni cap partit de l'oposició. L'Església dona esperança als fidels en el sentit que en Crist Jesús, en l'amor, en la pau, que és més forta que la mort, que l'odi, hi ha la veritat. No hem deixat de banda la denúncia profètica, de condemnar els crims i la injustícia».

Repressió que no s'atura

El règim nicaragüenc no s'atura a l'hora de fer callar les veus

Fidels nicaragüencs resen en ple carrer.

CARLOS AVILÉS
«No volem que ens manipuli ni el govern ni cap partit de l'oposició»

ANTÓNIO GUTERRES
«Que es garanteixi la protecció dels drets humans de tots els ciutadans»

dissidents i l'entrada de la policia nacional a la cúria episcopal de Matagalpa, el 19 d'agost passat, quan va ser tret a la força Mons. Rolando Álvarez i els seus col·laboradors, no ha fet més que augmentar la solidaritat mundial amb els represaliats.

Així, el Consell Episcopal Llatinoamericà i Caribeny emetia un comunicat en el qual deia que «els darrers esdeveniments, com l'assetjament a sacerdots i bisbes, l'expulsió de membres de comunitats religioses, la profanació de temples i el tancament de ràdios, ens provoquen molt de dolor. Els manifestem la nostra solidaritat i proximitat. (...) Acompanyem els nostres germans que per diferents camins busquen ser veu dels qui no tenen veu, per construir un diàleg capaç de traçar un camí d'unitat i de pau».

També la Confederació Llatinoamericana de Religiosos compartia que «davant d'aquest temps de prova i patiment ens unim a les diferents manifestacions de solidaritat i de pregària perquè les expressions més autèntiques del Regne de justícia, pau i fraternitat resplendeixin sempre».

Però no només de l'àmbit religiós ha arribat la solidaritat i la denún-

cia. El secretari general de l'ONU, António Guterres, ha mostrat la seva preocupació «per la greu obstrucció de l'espai democràtic i cívic a Nicaragua». Després de les accions contra l'Església catòlica i organitzacions civils, Guterres ha exigit al govern nicaragüenc l'alliberament de totes les persones detingudes de forma arbitrària i que es garanteixi «la protecció dels drets humans de tots els ciutadans, particularment els drets universals d'assemblea pacífica, llibertat d'associació, pensament, consciència i religió».

Una crida que també subscrivia la Comissió Interamericana de Drets Humans, que ha condemnat «l'escalada repressiva contra integrants de l'Església catòlica a Nicaragua» i insta l'Estat «a aturar immediatament aquests actes».

De la seva banda, el 12 d'agost l'Organització d'Estats Americans condemnava Nicaragua per «l'assetjament» contra l'Església catòlica, el «tancament forçós» de les ONG i la «persecució» de la premsa, i insistia en el fet que el govern d'Ortega alliberi els presos polítics.

Durant la sessió extraordinària de l'Organització d'Estats Americans, l'observador permanent de la Santa Seu davant d'aquest organisme, Mons. Juan Antonio Cruz Serrano, deia que «la Santa Seu no pot deixar de manifestar la seva preocupació al respecte, mentre que assegura el seu desig de col·laborar sempre amb qui aposta pel diàleg, com a instrument indispensable de la democràcia i garant d'una civilització més humana i fraterna». En aquest sentit, la Santa Seu «fa una crida perquè les parts puguin trobar camins d'entesa, basats en el respecte i en la confiança recíproca, cercant abans que res el bé comú i la pau».

Una situació ben difícil ja que, com apunta Ajuda a l'Església Necessitada, «l'Església i les organitzacions internacionals han condemnat l'ambient de por i de violència, denunciant que s'estan violant els drets humans, inclòs el de la llibertat religiosa». I conclou: «La situació d'aquest dret fonamental s'ha deteriorat clarament a Nicaragua i la perspectiva per al futur és fosca.»

Suport de l'Església espanyola

Davant la situació que travessa el poble i l'Església nicaragüencs, l'arquebisbe de Barcelona i president de la Conferència Episcopal Espanyola, el cardenal Joan Josep Omella, ha escrit una carta al president de la Conferència Episcopal de Nicaragua, Mons. Carlos Enrique Herrera: «Seguim amb preocupació les notícies sobre la situació greu que viu l'Església nicaragüenca en la seva missió d'anunci de l'Evangeli i les dificultats que posa el govern a aquesta missió amb el tancament de les emissores parroquials i del Canal Catòlic de la Conferència Episcopal i els obstacles que posen les forces policials per a l'accés dels fidels als temples i amb la detenció de sacerdots.»

El cardenal Omella demana als catòlics espanyols pregàries «perquè es produeixi aviat la desitjada llibertat per a les persones empresonades, així com el restabliment de la llibertat per a l'Església i tot l'estimat poble nicaragüenc».

Últim reducte silenciàt

OLAIA AGATEYTE

Violació total dels drets humans, inseguretat social i una crisi politico-econòmica complexa. Aquesta és la situació actual de Nicaragua des del 2018, agreujada en els darrers mesos amb la forta persecució a l'Església catòlica per part del règim d'Ortega i Murillo. Es tanca així el darrer reducte de llibertat i esperança que encara quedava per als nicaragüencs.

No es tracta d'una persecució per motius polítics, com alguns han manifestat. Els nou sacerdots i dos seminaristes tancats a la presó més cruel del país, i el bisbe segrestat, no han estat detinguts per polítics, sinó per profetes que denuncien les violacions dels drets humans i preguen per la llibertat i democràcia del país. La prova que no han comès cap delictes és que la vicepresidenta els ha anomenat «delictes de lesa espiritualitat», una espècie no tipificada al codi penal, ni al canònic. Una cosa que només existeix en la ment de la tirana Rosario Murillo.

La situació de Nicaragua és tan complexa i increïble que resulta complicat explicar-la a un europeu. Mentre que Rosario Murillo predica al poble amb un llenguatge orwel·lià tots els dies al migdia per televisió, i parla en les seves pseudohomilies de solidaritat, de pau, de cristianis-

me, de fe en Déu, el règim amb els seus actes fa el contrari: ha assassinat més de 350 protestants, ha empresonat més de 150 dissidents, ha anomenat «dimonis amb sotana» bisbes i sacerdots, ha expulsat monges i ha creat delictes inexistents a qualsevol activista de xarxes socials. A més, en el darrer mes, ha impedit la celebració de l'eucaristia o processons a moltes parròquies del país.

Quines oportunitats els queden, a aquest 85% de *nica* que no estan d'acord amb Ortega i Murillo? En aquests moments, el diàleg és pràcticament impossible per tres raons: 1) el règim va demostrar amb les taules de diàleg del 2018 que no compleix ni un sol dels acords; 2) per tradició i principi, no es dialoga amb organitzacions terroristes i criminals; 3) a Ortega i Murillo no els interessa dialogar, l'oposició no té res per oferir-los, i ni tan sols són lliures per fer-ho. De manera que la primera condició per dialogar seria l'alliberament dels presos polítics i la segona, la restitució d'un estat lliure.

Què li queda, a la gent? L'exili o viure reprimits. Ara que l'Església catòlica també ha estat silenciada, l'única esperança rau en les pregàries des de casa i la pressió internacional.

La situació de Nicaragua és tan complexa i increïble que resulta complicat explicar-la a un europeu

S'intensifica la pregària per Nicaragua.

Vida eclesial

Aquesta setmana parlem del Temps de la Creació, conversem amb Vittorio Scelso sobre vellesa i discapacitat, visitem l'ermita de la Mare de Déu de la Riera i fra Josep Manuel Vallejo reflexiona sobre el Sínode

Missatge de Francesc per al Temps de la Creació

Nova crida del Papa a una conversió ecològica

AICA
Ciutat del Vaticà

El papa Francesc demana en el seu missatge per al Temps de la Creació 2022 a les grans corporacions extractives que «deixin de destruir els boscos, aiguamolls i muntanyes, deixin de contaminar els rius i els mars, deixin d'intoxicar els pobles i els aliments».

Escolta la veu de la creació és el tema i la invitació del Temps de la Creació d'enguany. Així comença el missatge del Papa per a aquest període ecumènic que, recorda, va de l'1 de setembre al 4 d'octubre, acabant amb la festa de Sant Francesc d'Assís.

El Pontífex assegura que «és un moment especial perquè tots els cristians preguem i cuidem plegats la nostra casa comuna», i subratlla que aquest temps, inspirat originalment pel patriarcat ecumènic de Constantinoble, «és una oportunitat per conrear la nostra “conversió ecològica”».

«Si aprenem a escoltar-la, notem una mena de dissonància en la veu de la creació. D'una banda, és un cant dolç que lloa el nostre estimat Creador; de l'altra, és un crit amarg que es queixa del nostre maltractament humà», escriu el Papa.

Francesc considera que el cant dolç de la creació va acompanyat d'un crit amarg, «o més aviat, d'un cor de clams amargs».

En primer lloc, diu que és la «germana mare terra la que clama», que «a mercè dels nostres excessos consumistes, ella gemega i ens suplica que aturem els nostres abusos i la seva destrucció».

En segon lloc, expressa també que «són els més pobres entre nosaltres els que criden», els quals, «exposats a la crisi climàtica, els pobres són els que més pateixen l'impacte de les sequeres, les inundacions, els huracans i les onades de calor, que continuen sent cada vegada més intensos i freqüents».

També criden, adverteix Francesc,

«els nostres germans i germanes dels pobles nadius» i assenyalant que, a causa dels interessos econòmics depredadors, els territoris ancestrals dels pobles originaris són envaïts i devastats per tot arreu.

En escoltar aquests crits amargs, el Papa urgeix al penediment i al canvi dels estils de vida i els sistemes perjudicials. Alhora, observa l'estat de degradació de la nostra casa comuna que, considera, «mereix la mateixa atenció que altres reptes globals com les greus crisis sanitàries i els conflictes bèl·lics».

Després, s'atura en el compromís de les persones de fe, «d'actuar, en el nostre comportament diari, en consonància amb aquesta necessitat de conversió, que no és només individual».

El Papa al·ludeix, a més, a la cimera COP27 sobre el clima, que se celebrarà a Egipte el novembre del 2022, i la qualifica de la prope-

PAPA FRANCESC
«És un moment especial perquè tots els cristians preguem i cuidem plegats la nostra casa comuna»

Agustí Codinach

La natura requereix la mateixa cura que altres reptes globals, indica Francesc.

ra oportunitat per impulsar junts una aplicació efectiva de l'Acord de París.

Francesc insisteix en la necessitat de «convertir els models de consum i producció, així com els estils de vida, en una direcció més respectuosa amb la creació i amb el desenvolupament humà integral de tots els pobles presents i futurs; un desenvolupament fonamentat en la responsabilitat, en la prudència/precaució, en la solidaritat i la preocupació pels pobres i les generacions futures». Per a ell, «la transició que suposa aquesta conversió no pot deixar de banda les exigències de la justícia, especialment per als treballadors més afectats per l'impacte del canvi climàtic».

«Tots hem d'actuar amb decisió», la crida final: «Estem arribant a un punt de trencament. En aquest Temps de la Creació, preguem perquè les cimeres COP27 i COP15 puguin unir la família humana, per afrontar amb decisió la doble crisi del clima i la reducció de la biodiversitat.»

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Transformar des de la quotidianitat

El món està convuls, hi passen moltes coses que no podem sostenir: una pandèmia que no acaba, una guerra sense sentit, pujades de preu que ens enfonsen en una nova crisi econòmica... tot això unit al fet que les persones que ens governen sembla que han oblidat que hi són per fer un servei a la població.

Com a persones individuals, segurament, pensem que no podem fer res per canviar el rumb de les coses; amb aquesta actitud, però, difícilment podrem transformar el món.

Fa uns dies vaig presenciar el canvi d'una persona molt propera, i tot perquè algú li va encarregar una feina. La feina va sortir de manera excel·lent, en molt menys temps de l'esperat i amb un resultat brillant per a tots els implicats. El simple fet de cosir uns uniformes per a un esdeveniment va esdevenir motor de canvi individual, grupal i social.

En pocs dies l'entorn d'aquesta persona va poder veure la seva transformació, les persones que van dur aquella roba tot agraïnt la creació i la novetat, els assistents que van poder gaudir de l'esdeveniment... tot per una idea agosarada i una execució generosa. Em venen al record les ones concèntriques que es generen quan llacem una pedra a un llac per explicar el que vull compartir. El motiu pel qual aquesta situació és exemple d'una cosa que podem aportar per transformar el nostre entorn i amb això, una mica el món.

Quan estem convençuts que no podem desenvolupar adequadament la tasca encarregada, ja no som capaços de crear, de sostenir allò que cal per viure plenament, simplement perquè no ens ho creiem.

Si Jesús no hagués cridat els seus amics quan els va trobar, no hauria estat possible la transformació que ens ha arribat fins a avui.

ESTHER BORREGO
Treballadora social

Vittorio Scelso, encarregat de la pastoral per a les persones amb discapacitat del Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida

«La família és un instrument que el Senyor ha triat per tenir cura dels més fràgils»

El papa Francesc té una sensibilitat especial cap a les persones ancianes, com ha mostrat en diferents ocasions, i també cap a les persones discapacitades, per valorar-ne la contribució a la vida de l'Església i promoure'n l'escolta sense paternalismes. En parlem amb Vittorio Scelso, encarregat de la pastoral per a les persones amb discapacitat del Dicasteri per als Laics, la Família i la Vida.

Com treballen el tema de la vellesa, de l'ancianitat?

El Papa insisteix molt en la fragilitat dels ancians. És molt interessant, la vellesa és una cosa de la qual ningú no vol parlar. A la nostra societat hi ha una dificultat lexical en l'ús de la paraula «vellesa». Preferim parlar de «persones grans», on en realitat mai no s'és vell. En canvi, el Papa parla de vellesa. En el missatge per al dia mundial dels avis i els ancians esmenta un salm: «En la vellesa encara donaran fruit», i parla molt de la cultura del descart. És interessant entendre que el Papa no només diu que no s'ha descartar els ancians, sinó que parla d'un magisteri dels ancians, on explica que els ancians no són un material de rebuig que potser hem de diferenciar, deixar de banda però tractant-los bé; no, els ancians són centrals. Parlar d'un magisteri de la fragilitat i de la vulnerabilitat dels avis i dels ancians és parlar d'una missió: la de ser artífexs de la revolució de la tendresa. Els ancians tenen una missió, una tasca, per això són centrals. La vellesa no és una maledicció, és una benedicció. Perquè tots, un dia, serem ancians. I fer-se vells, el que ens sembla gairebé una amenaça, en realitat és una esperança. Qui prefereix morir jove? Tots esperem envellir, i avui és més possible que siguem ancians; les generacions que ens van precedir no esperaven viure cent anys, nosaltres sí.

Quina seria una teologia de la vellesa?

En realitat, encara no hi ha una reflexió sobre la vellesa. Ningú no ens ha preparat per envellir. Avui, afortunadament, és normal envellir, i tenim anys de vida, fins i tot amb bona salut, però encara no tenim clar com passar-los. Hi ha un buit, no sabem què fer amb aquests anys, com viure'ls de manera cristiana. Aquest és un gran buit que s'ha d'omplir de sentit, de teologia. O trobem un sentit a la feblesa, o qui vol descartar els ancians tindrà raó. Es tracta de trobar-li un sentit a aquest espai de vida de qui es troba clavats en un llit i no pot fer gaire. Els cristians no podem acceptar que els ancians siguin descartats, hem d'entendre com viure en fragilitat, per exemple, amb la pregària. La pregària és una obra que no pot ser robada a ningú. No hi ha ningú que sigui tan fràgil, tan feble, que sigui incapaç de pregar.

Sempre tindrem necessitat d'algú que ens expliqui la història del nostre poble?

El Papa ha dit que la guerra a Ucraïna va esclatar quan la generació que recordava la Segona Guerra Mundial va desaparèixer. La memòria no només són els records de la nostra infància, sobretot és la consciència que tenim d'haver intentat construir una Europa en pau. Els nostres avis han viscut les seves vides amb el somni de construir la pau a Europa, i han confiat aquest somni d'una Europa en pau a la generació dels seus nets. Potser ens ha faltat escoltar més els nostres avis.

El descart dels ancians és un dels signes dramàtics dels temps actuals?

A Itàlia i a Espanya la primera onada de la pandèmia va trobar els ancians tancats a residències. Va

«El Papa no només diu que no s'ha de descartar els ancians, sinó que parla d'un magisteri dels ancians»

«O trobem un sentit a la feblesa, o qui vol descartar els ancians tindrà raó»

ser terrible. Vam posar físicament els ancians a un costat, els van excloure fins i tot de manera violenta, i per això la pandèmia ha fet que morissin abans que els altres. Ara amb la guerra es dona una situació de descart similar. Mentre que les dones amb fills fugen del país, els pobres ancians d'Ucraïna no poden escapar, s'han de quedar tancats on són, són víctimes de la guerra i del descart. Si insistim a descartar els ancians perdrem tot el que la seva saviesa, la seva memòria, ens puguin ensenyar.

Les conseqüències del descart dels ancians ha de fer-nos replantejar les estructures físiques en les quals els acollim?

Els ancians han de romandre a la família, han d'estar a la família, amb els nets, amb els fills: honorar el pare i la mare significa no abandonar-los. Hi ha un problema enorme dins de les famílies entre pares i fills. Aquest vincle s'ha trencat. Sembla normal deixar que els pares visquin els darrers anys de la seva existència en un lloc separat. Però la normalitat és deixar-los viure al si de la família. I la centralitat de la família cristiana no està constituïda només per l'esposa, el marit i els fills, sinó també pels avis fràgils. La família no té sentit si abandona els ancians. El tema dels ancians serà cada vegada més important en les properes dècades.

Com s'està desenvolupant l'experiència de promoure i donar veu a les persones amb discapacitat en l'Església, com la que du a terme el Sínode dels Bisbes?

El Sínode crida a escoltar les persones que, en general, no són escoltades. Per això hem pensat que seria important escoltar les persones amb algun tipus de discapacitat, persones que, en general, ningú no es pren seriosament. Es confon el fet d'una persona que té alguna incapacitat per expressar-se i comunicar-se, a causa d'algun problema físic o cognitiu, amb el fet que no té res interessant a dir. L'enfocament que estem temptats a tenir davant les persones amb discapacitat és paternalista. Però són persones que tenen coses a dir, que tenen experiència, que tenen molt per donar a l'Església i a la societat.

Com és el testimoni de les seves vides?

«El Sínode crida a escoltar les persones que, en general, no són escoltades»

«Qui visita un ancià el fa sentir que els dies no són tots iguals»

Hi ha històries de redempció, de rescat, com la del jove Matthew, de Libèria, que explica com al seu país les persones amb discapacitat són considerades bruixots, per la qual cosa la discapacitat es considera una maledicció. Ho consideren com una blasfèmia, no permeten que el seu pare participi en les reunions del poble, perquè pensen que ha rebut un càstig, a causa del naixement del nen. Una associació catòlica s'ha fet càrrec de la seva discapacitat i ara és l'ànim d'una associació que ajuda altres nens amb discapacitat. El problema sempre és el mateix, la idea que davant meu no hi ha una persona, hi ha algú que val menys que jo: un bruixot, una persona que no mereix néixer, que no mereix rebre els sagraments, que no mereix escollir com viure, on viure i amb qui viure. La gran pregunta és: som davant de persones que són iguals a mi o no?

Una persona discapacitada uneix la família?

Moltes famílies cristianes donen un

gran testimoni. La discapacitat posada al centre d'una família fa més bonica una família i una comunitat. Malauradament, hi ha moltes històries de persones discapacitades que són abandonades en néixer i també de famílies que es trenquen. Molts cops els pares abandonen les seves dones quan tan bon punt s'adonen que el fill que neix té alguna discapacitat. Entre els nens que esperen una família adoptiva, la majoria tenen una discapacitat i ningú no vol adoptar-los. El descart de les persones amb discapacitat és un gran problema d'avui.

El descart dels ancians i de les persones amb discapacitat és un problema dels països més desenvolupats?

No. A Àfrica hi ha algun lloc on, quan un nen mor, es linxa els ancians perquè els acusen d'haver robat els anys a aquell nen. A Àsia les condicions dels ancians sovint són dures perquè viuen institucionalit-

Francesc ens convida a tenir cura de la fragilitat.

zats en estructures grans i impersonals. A l'Índia els ancians viuen sols, sense parents, als poblets, perquè els joves fugen a la ciutat. Malauradament, la situació dels ancians en el món globalitzat és dura a tot arreu. Cal trobar una via cristiana alternativa al descart dels ancians. El Papa insisteix en la idea que els joves visitin els ancians i que no els deixin sols.

Com podem vèncer la cultura del descart?

Que cada parròquia es prengui la molèstia de conèixer tots els ancians que viuen al territori, de visitar-los a casa seva, on viuen sols. Els ancians sovint no poden sortir de casa, per la qual cosa és l'Església la que va a les seves llars, l'Església en sortida. Aquesta és una obra de misericòrdia del nostre temps, que permet als ancians sortir de la soledat per, finalment, trobar-se amb algú. Qui visita un ancià el fa sentir que els dies no són tots iguals. Els ancians sempre han d'estar en família. No podem acceptar com una cosa normal que els avis es deixin de banda. És una ofensa a la família cristiana. La família cristiana no és només el pare, la mare, els nens, el gosset. La família cristiana és una família on hi ha els avis, en cas contrari no és cristiana. Ara començarem a tenir besavis, cada vegada serà més normal tenir quatre generacions juntes. Hem de ser capaços de mantenir-los en família.

I el mateix val per a les persones amb discapacitat...

Exactament. Perquè podem fer un dibuix bonic d'una família que gaudeix d'un bon dia de pícnic de primavera. Però hi ha primavera i també hivern. Hi ha els ancians i hi ha les persones amb discapacitats. Hi ha els nens, que no sempre són bonics i somrients, que impliquen també tant d'esforç; en aquesta família cristiana que volem, però, hi ha espai per a tots. El Senyor ha volgut la família, perquè si no, un nen acabat de néixer no podria viure. La família és un instrument que el Senyor ha triat per tenir cura dels més fràgils. I tenir cura dels més fràgils no és possible fer-ho sols, cal la família.

L'Església és una família per tenir cura de la fragilitat.

I per anunciar l'Evangeli. Els encontres del camí sinodal conduiran a la redacció d'un document sobre la discapacitat en l'Església. La idea és oferir la contribució de les persones amb discapacitat al Sínode dels Bisbes. El bonic és que aquesta contribució, malgrat les realitats terribles i dures del món de la discapacitat, és la història d'homes i dones que se senten feliços de ser cristians. La història d'homes i dones fràgils en el cos, fràgils en la psique, però fortes perquè són cristianes.

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

• COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
• LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya
Cristiana tindran un descompte

de 20 euros

www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

 Tarragona

Declarada l'any 2010 Festa Tradicional d'Interès Nacional, aplega cada any centenars de persones

L'Arribada de la Mare de Déu de la Riera, una festa històrica

CARLES BARDOU CIURANA

President de l'Associació dels Amics de l'Ermita de la Mare de Déu de la Riera

Cada 7 de setembre, a 2/4 de 10 del vespre, la plaça de l'Església de les Borges del Camp esdevé punt de concentració de centenars de borgencs i persones de fora vila. El repic de les campanes i les primeres avemaries del Rosari marquen l'inici de la processó cap a l'ermita de la Mare de Déu de la Riera, a uns 800 metres de la localitat, il·luminada amb la llum de fanalets.

Un ritual que es repeteix any rere any des de temps antics. Com en moltes festivitats, aconseguir datar l'origen de la festa no és fàcil. L'historiador local Artur Dasca i Sumsi publicava, el 1934, una ressenya històrica en què situava al llarg del segle XIV l'inici d'aquesta Festa Major, sense anotar, però, la documentació que li ho havia permès afirmar.

Cenyint-nos a la documentació original que hem pogut consultar referent al trasllat de la imatge fins a la vila per a celebrar-hi la seva Festa Major, podem afirmar amb total seguretat que a principis del segle XIX, i concretament l'any 1816, ja se celebrava l'Arribada de la Mare de Déu de la Riera. Així ho deixà escrit Mn. Joseph Lluch, rector que va ser de la parròquia, en la seva consuetud parroquial, on llegim textualment: «*Se va á buscar la verge á la Hermita, al entrar á la Vila se posa sota talam i porta a la Igl[esi]a passant per lo Carrer del Forn.*» De fet, amb alguns canvis puntuals que han succeït al llarg de la història, aquest és un esquema base del que encara avui es reproduceix cada 7 de setembre.

En aquesta consuetud, però, encara llegim una dada interessant per poder situar cronològicament l'origen de la celebració. Es tracta de l'explicació que dona Mn. Lluch de la Novena que es practica entre la seva vinguda i el seu retorn al santuari, on explica que «*Al fi dels goigs del Novenari se canta una absolta per lo fundador*». Aquesta referència, que podria pas-

sar per alt, és força rellevant perquè ens ha permès situar l'any de fundació d'aquesta Novena.

Ramon Mor i Oriol, pagès de les Borges que va morir l'any 1778 a l'edat de 72 anys, va atestar la fundació de la Novena de la Mare de Déu de la Riera que, com a mínim, es va començar a celebrar l'any 1788, tal com consta al *Llibre de carga y descarga* de 1773. Aquesta nova data i el fet que s'indiqui que la Novena s'iniciava després de la Nativitat de la Mare de Déu ens ubica el trasllat de la Verge de la Riera i la seva Festa Major encara una mica més enrere, a la segona meitat del segle XVIII.

La festa desperta molta devoció entre tots els assistents.

Podem afirmar amb total seguretat que a principis del segle XIX ja se celebrava l'Arribada de la Mare de Déu de la Riera

Fins ara, però, no hem parlat d'un element molt important de la festa, com és el ball de diables que precedeix la processó emulant la lluita del bé contra el mal. De fet, la primera referència escrita que en trobem no és fins a l'any 1876. El diari *La Opinión*, en una crònica sobre la Festa Major, detalla que «habrá fuegos artificiales, salvas de morteretes, balls de diables y bastonets». Una mica més endavant, el 1880, el *Diario de Reus* publica una altra crònica on assegura que «las carretillas que se dispararon fueron tantas que no recordamos haber visto nunca tanto fuego disparado por el baile de diablos». Aquesta frase ens fa pensar que no havia de ser ni la segona, ni la tercera, ni la quarta vegada que hi havia ball de diables a la processó del trasllat de la Mare de Déu. I encara més, denotant un punt hiperbòlic de l'expressió, podem suposar que en la memòria del cronista no hi constava haver presenciat tan foc com aquell any, per tant, podia fer molts més anys dels que podem pensar que el ball de diables formava part de la festa. Si més no, una altra crònica de l'any 1861 del *Diario de Reus* ja deia que «no faltarán los consabidos bailes, fuegos artificiales», denominació que ben bé podria referir-se al ball de diables.

Aquest és l'origen de la nostra festa. Una festa que any rere any esperem i anhelem viure. Una festa que preparem amb goig i respecte. La devoció dels borgencs per la Mare de Déu de la Riera és tan gran que ni la pandèmia no ha pogut interrompre la seva anyal visita a les Borges del Camp i que, aquest any, podrem celebrar amb tota normalitat.

Tornarem a viure aquells moments que et posen la pell de ga-

Ramon Mor i Oriol, pagès de les Borges que va morir l'any 1778 a l'edat de 72 anys, va atestar la fundació de la Novena

El diari *La Opinión*, en una crònica sobre la Festa Major, detalla que «*habrá fuegos artificiales, salvas de morteretes, balls de diables y bastonets*»

La devoció és tan gran que ni la pandèmia no ha pogut interrompre la seva anyal visita a les Borges del Camp

llina. L'emoció d'arribar al santuari i veure la nostra Patrona, riallera, que espera els seus fills; l'olor de la pólvora que travessarà camps d'olivers i omplirà de foc els carrers de la vila; els sentiments que tots sentirem quan, amb la plaça de Sant Antoni plena a vessar, farà entrada la nostra Mare sota tàlem i serà rebuda amb els cors oberts i els cants al cel; i la veneració solemne de centenars de persones, diables inclosos, que es postraran als seus peus en arribar al temple parroquial per encomanar-s'hi.

Així és la nostra Arribada de la Mare de Déu de la Riera. Un vespre intens i carregat de devoció, tradició, emocions i sentiments que cal viure des de dins per entendre què suposa per als borgencs.

UN NOU LLINDAR

Dolç cant i amarg crit

Així ens ho diu el papa Francesc en la Jornada Mundial de Pregària per la Cura de la Creació, mostrant el contrast entre el dolç cant de la Creació que ens convida a practicar una «espiritualitat ecològica» atenta a la presència de Déu en el món natural, i —a la vegada— com aquesta dolça cançó ve acompanyada desgraciadament d'un amarg crit, o per un cor de clams amargs provinents de la mare terra. D'una banda, vivim la invitació a fonamentar la nostra espiritualitat en l'amorosa consciència de no estar desconnectats de les altres criatures, de formar amb tots els éssers de l'univers una preciosa comunió universal (cf. *Laudato Si'* 220). I, de l'altra, escoltem el gemec de la mare terra causat pels nostres excessos consumistes i aturem els abusos i la seva destrucció.

Són, de fet, totes les criatures que criden. Però també són els més pobres entre nosaltres els qui criden. Exposats a la crisi climàtica, els pobres són els qui més sofreixen l'impacte de les sequeres, les inundacions, els huracans i les onades de calor, que segueixen essent cada vegada més intenses i freqüents. És important, doncs, que, davant d'aquesta situació descrita i els crits que apareixen, vulguem acollir la petició que se'ns fa al penediment, a canviar els estils de vida i els sistemes perjudicials. Se'ns convida a una nova relació amb Déu, la qual implica també una relació diferent amb els altres i amb la creació. L'estat de degradació de la casa comuna mereix la mateixa atenció que els altres reptes globals, com les greus crisis sanitàries i els conflictes bèl·lics. Comentem-ho dins les nostres comunitats, portem-ho en comunió a la pregària i siguem valents i solidaris en les decisions.

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

El ball de diables precedeix la processó emulant la lluita del bé contra el mal.

Impressions d'una síntesi (preparació del Sínode)

JOSEP MANUEL VALLEJO
Frare caputxí

El primer que cal és felicitar-nos per aquesta iniciativa de participació eclesial i celebrar aquesta ocasió d'encontres i de diàleg que formen part de l'entranya del cristianisme, i que «ha vingut per quedar-se» com a forma normal de viure en l'Església.

De la síntesi presentada a Barcelona destaca la preocupació per la formació, tant del laïcat com dels sacerdots, el llenguatge de la celebració de la fe, la inquietud per arribar als «allunyats», la sinodalitat en els nomenaments de responsables de les comunitats, el paper de la dona..., entre d'altres, amb unes perspectives de futur molt concretes i operatives.

Entre aquestes trobem a faltar alguna referència sobre el foment de l'experiència personal de Jesucrist a través de l'oració, el recés i l'acompanyament espiritual, sense els quals no és possible una autèntica regeneració de la vida cristiana. Sí que apareix en la síntesi de tot Espanya que es va fer a Madrid l'11 de juny del 2022. Allà es parla com a primer punt de la imprescindible conversió personal, comunitària i pastoral i del paper primordial que hi té «la pregària, els sagraments... i la

formació sobre els continguts de la nostra fe... Renovar l'encontre amb Jesús, el Senyor, és el punt de partida de qualsevol procés de canvi...».

També preocupa a la síntesi de Madrid la «secularització dels batejats» i la celebració litúrgica, que es viu d'una forma «freda, passiva, ritualista, monòtona». Un punt en què s'insisteix molt és la importància de l'acollida i l'amabilitat amb tot tipus de persones, en comunitats que sàpiguen mostrar la tendresa de Déu.

Es continua repetint que la família és l'àmbit prioritari d'evangelització, sense tenir en compte la crisi actual de la família tradicional, i que el nucli bàsic de l'evangelització és la comunitat cristiana. El mateix Jesús relativitza la família patriarcal i diu que «la seva mare i els seus germans són els qui escolten la Paraula de Déu». Tampoc es té en compte que cada cop són més freqüents les persones que arriben a la fe per conversió i demanen el baptisme de grans.

Un dels mots que més apareixen és el del discerniment comunitari, com a recerca del que inspira l'Esperit, a través del diàleg i l'escolta mútua... Cal dir que el discerniment no és sinònim de consens, discernir vol dir sospesar, intuir per on va la música de l'Esperit Sant i contrastar amb la música de les nostres propostes. No tothom té el carisma del discerniment. A l'Església, sempre hi ha una persona, que pel seu ministeri o pel seu carisma, ha de discernir l'Esperit Sant.

Respecte al tema recurrent de l'ordenació de les dones, cal dir que en aquests moments no té recorregut. Però s'ha de demanar als responsables de l'Església que ens expliquin clarament els motius teològics o pastorals que ho impedeixen.

En resum, més que les conclusions i les síntesis, l'important és el trobament i el diàleg que s'ha produït, que hauria de ser recurrent i periòdic.

El caputxí Josep Manuel Vallejo va conduir la pregària en l'acte de presentació del document de síntesi, el 29 de maig a Barcelona.

Montmeló, el Dakar i la basílica de la Sagrada Família

Un tret característic del cristianisme, encara que sigui font de maldecap, és la seva voluntat conjuntiva

ELOI ARAN SALA

Cap de l'àrea pastoral i socioeducativa FECC

D'acord, d'entrada el circuit de Montmeló i el ral·li París-Dakar ens remeten al món del motor, però també, sense ser-ne prou conscients, a dos bancs de proves i testatge en cotxes de competició o totterrenys per a la millora dels ginyos habituals de desplaçament quotidià. Salvant les distàncies, l'escola també és creadora de situacions o escenaris d'aprenentatge on cada alumne, i el seu entorn, pugui millorar.

Per a alguns, l'alumne és cridat a ser el «Fórmula 1» d'un àmbit determinat: cal excel·lir en algun aspecte i treballar al màxim la seva intel·ligència específica davant d'un món cada cop més competitiu. Per a d'altres, l'educació ha d'afavorir la formació «d'alumnes totterreny»: cal preparació per a grans travesses vitals en paisatges rocallosos. L'alumne «Fórmula 1» se sent fora de lloc quan es troba apartat de la pista. L'alumne «totterreny» no va tan de pressa tot i ser molt «competencial».

Tots dos posicionaments tenen avantatges i inconvenients, és a dir, són

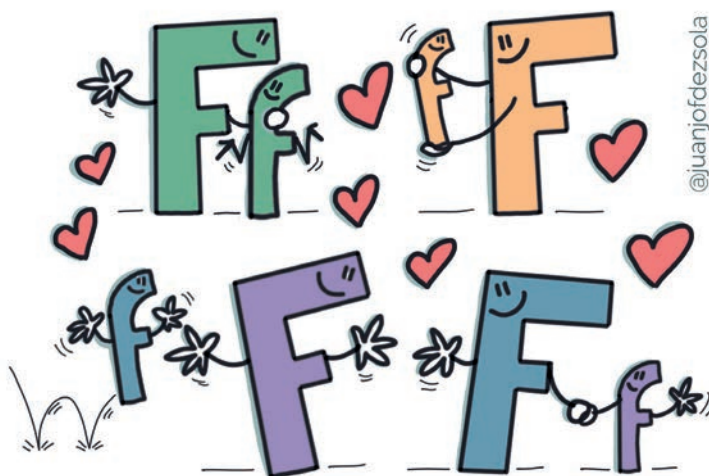
complementaris. Cal oferir a l'alumnat un «camp per córrer» on poder desenvolupar una vocació personal tot «competint» amb companys i, alhora, també cal que l'alumnat pugui adaptar-se a un futur incert sense renunciar a arrelar-se en un terreny.

Hi ha alguna reflexió evangèlica per a les escoles cristianes davant d'aquesta dicotomia educativa? Un tret característic del cristianisme, encara que sigui font de maldecap, és la seva voluntat conjuntiva (Déu i Home, Llibertat i Gràcia, etc.). Escombrant cap a casa, tenim en Antoni Gaudí i la basílica de la Sagrada Família un bon exemple d'algú que ha excel·lit en el camp de l'arquitectura sense restar aliè al diàleg amb altres interessos com les ciències naturals o la fe. Alhora, es compleix en ell i el «seu» temple una de les maneres de procedir característiques del papa Francesc, també vàlida per a l'educació, que incomoda l'home pragmàtic: *el temps (el procés) és superior a l'espai (el resultat immediat)*. Escalfem motors i bon inici de curs!

Ben cordialment.

Inicis amb il·lusió

La il·lusió ens empeny
a afrontar nous reptes,
a fer les coses millor

**BÁRBARA SOTOMAYOR RODRÍGUEZ
I ALBERTO MASÓ PORTABELLA**

Pares de família amb cinc fills
Gestionen la pàgina web
www.familiaeco3.com

Comencem un nou curs, una etapa molt marcada per la tornada als estudis, tant dels col·legials com dels universitaris. Però no únicament els estudiants inicien el curs, qui més qui menys acaba de passar una temporada de vacances que li ha servit per descansar i recuperar forces; hi ha hagut una aturada en la rutina i ara hem de tornar-hi, però amb il·lusió. Com els infants que tornen de les vacances d'estiu amb il·lusió de veure els amics de l'escola, de conèixer algun alumne nou, d'explicar-se el que han fet durant les vacances, estrenar nous llibres i llibretes i fins i tot per fer la tradicional redacció «sobre l'estiu».

Potser les persones adultes ja fa setmanes que van acabar les vacances, però fins que no comencen els col·legis és com si no s'acabés de portar el mateix ritme que la resta de l'any, sobretot si convius amb estudiants. D'alguna manera tots vivim aquest canvi de ritme marcat per l'inici del curs, per a tots suposa un inici.

La il·lusió ens empeny a afrontar nous reptes, a fer les coses millor. Els inicis amb il·lusió solen ser plens de bons propòsits i, perquè es compleixin, caldrà mantenir-la. No seria un bon propòsit mantenir aquesta

il·lusió durant tot el curs?

Tenim il·lusió quan esperem que alguna cosa ens agradi, ens ompli de joia. De vegades el que ens fa il·lusió és una situació nova, com l'inici de curs, però normalment, en el dia a dia, podem tenir petites il·lusions que, si es mantenen tots els dies, ens ajudaran a realitzar totes les nostres tasques sense rutina.

És fàcil imaginar-nos els infants il·lusionats i només de pensar-ho també ens omple de joia a nosaltres. Doncs a ells els passa el mateix, veure els seus pares i les persones que els envolten il·lusionats també els dona tranquil·litat i confiança. Il·lusionats en arribar cada dia a casa després de la feina, per estar amb la família el cap de setmana, amb la pròpia feina, acompanyant els fills en allò que necessitin, etc.

No esperem que els altres ens mantinguin la il·lusió a nosaltres, aquesta també es transmet. Per exemple, si normalment rebem una persona amb un somriure el normal serà que ella ens el torni i contribuirem a millorar l'ambient.

Si tots ens esforcem per tenir detalls i petites sorpreses amb els nostres éssers estimats els ajudarem a mantenir la il·lusió i no caldrà esperar l'inici del nou curs.

«El procés de morir està preciosament ben organitzat»

Enric Benito, expert en cures pal·liatives, ha acompanyat milers de pacients a morir

El Dr. Enric Benito en el XIII Congrés Internacional de SECPAL, celebrat a Palma de Mallorca del 9 a l'11 de juny.

Al llarg de més de quaranta anys de trajectòria, com a oncòleg i expert en cures pal·liatives i espiritualitat, el Dr. Enric Benito Oliver ha acompanyat a morir milers de pacients. «Del que parlo és del que sé», ens confessa el metge mallorquí, «soc molt empíric». I del que ens parla, del que sap i del que li preguntem és sobre l'experiència de morir.

Vostè és membre d'honor de la Societat Espanyola de Cures Pal·liatives (SECPAL). Al l'Estat espanyol, l'accés a les cures pal·liatives no arriba ni al 50% de la població que les necessita.

A Espanya hi ha moltes diferències entre comunitats, de manera que Catalunya, Balears o Madrid tenen una millor cobertura, mentre que en altres zones hi ha moltes més mancances. Com bé diu, globalment, les cures pal·liatives a Espanya ni tan sols arriben al 50% de les persones que les han de menester.

Quines problemàtiques hi ha associades?

No hi ha professionals ni equips suficients. Tampoc no és una acreditació professional, ni és una àrea de competència reconeguda dins de la medicina. No existeix el càrrec de metge de cures pal·liatives, no hi ha oposicions ni places. D'això es deriva que la població no té

consciència que sigui un recurs ni un dret, de manera que no exigeix tenir aquesta atenció. I, en tercer lloc, també hi ha poca sensibilitat per part del conjunt de professionals sanitaris, que no deriven els malalts en el moment que toca. Pensen que només s'ha d'avisar quan la persona ja s'està morint, però és que això no són cures pal·liatives, sinó cura de l'agonia. Així, els pacients arriben molt tard i amb poc temps per poder treballar tots els aspectes.

La conseqüència de tot plegat és que la gent mor malament?

Un informe publicat el febrer passat a la revista científica *The Lancet* conclou que al món morim molt malament, perquè, d'una banda, als països desenvolupats es fa de tot per evitar que la gent es mori i, de l'altra, als països més pobres, els ciutadans no tenen ni morfina per al dolor. L'informe també insta a retrobar el valor i la saviesa que hi ha en el procés de morir. Les societats més antigues tenien molt clar que és un procés igual que el de néixer i que, per tant, se li ha de donar atenció i s'ha de celebrar individualment i col·lectivament, perquè és el final d'una biografia.

Què és morir malament?

La gent mor malament perquè mor als hospitals. Un dels pitjors llocs per morir és l'hospital, perquè

«Globalment, les cures pal·liatives a Espanya ni tan sols arriben al 50% de les persones que les han de menester»

«Per morir, la gent no ha de menester ni oxigen ni sèrum ni hospital; sinó intimitat, tendresa i un bon control de símptomes»

«Evitar l'agonia és com evitar un part, és un absurd, i és una interferència innecessària»

«És més professional, més humà i més eficient acabar amb el patiment que amb la vida»

està dissenyat per guarir i salvar, no per acompanyar en el procés de morir, excepte si hi ha cures pal·liatives. La gent també mor malament perquè mor atesa per professionals que la volen salvar de la mort, tot fent coses impròpies, innecessàries i costoses que creen molt de patiment. Aleshores la família queda tocada perquè en el fons s'adona que no ha fet el que calia. Per morir, la gent no ha de menester ni oxigen ni sèrum ni hospital; ha de menester intimitat, tendresa, els seus al costat i un bon control de símptomes. Això es pot fer a casa si hi ha condicions, o bé en un Sociosanitari.

Hem d'aprendre a morir per aprendre a viure?

El procés de morir és una escola de vida preciosa. El que es pot aprendre acompanyant la gent en el procés de morir no està escrit als llibres. La mort et posa al teu lloc, et transforma la mirada sobre la vida, la impermanència, la relativitat del temps, els valors, què és important i què no ho és. Una societat que amaga i rebutja la mort es perd la comprensió i la saviesa que hi ha en aquest moment. D'altra banda, cadascú mor una mica com ha viscut. La casa de la mort té moltes portes i cadascú ha de trobar la seva. Si has descobert que aquesta vida està ben organitzada, que tot flueix i funciona independentment del que tu facis, que no és caos sinó cosmos, que hi ha un ordre i un sentit, pots refiar-te que segurament el procés de morir també està ben organitzat.

Acompanyar a morir

Vostè ha acompanyat molta gent a morir. Quina és l'experiència d'aquest procés?

És una feina preciosa. Es tracta d'ajudar la gent en aquest «naixement» i d'ajudar la família que l'accepti i el visqui no com un desastre ni un absurd, sinó com l'acompanyament a la porta d'un misteri al qual un dia hem d'anar tots.

Com conrear la pedagogia de la mort en una societat que la defuig?

La realitat és com tu la veus, la construeixes mentre la mires. Si entres en una habitació amb por perquè algú mor, i hi veus un senyor amb ranera, mig inconscient, que sembla que s'ofega, acabes pensant que la mort és un drama i un absurd. Però no has vist res, només has vist la por que tu portes. La teva pròpia por i la teva ignorància t'ho fan veure com un desastre. En canvi, si

hi entres amb una mirada transparent, sense prejudicis, amb ganes d'entendre què passa, i ho observes un cop i un altre, t'adones que el procés de morir està preciosament ben organitzat. Igual que el naixement no és fàcil, també hi ha moments de dificultat i de certa tensió. I així com per néixer has de passar per un lloc estret, per marxar i deixar el cos també et passen unes determinades coses.

Quines són les fases del procés?

El pacient comença per intuir que toca preparar-se perquè això s'acabi i ve una altra cosa. Aquesta intuïció la té pràcticament tothom. Segons la preparació que tingui, la viurà amb pau i serenor o bé amb angoixa, ansietat i por. Al cap d'un temps el cos es desconnecta progressivament. El pacient ja ni menja ni beu, però és que a morir-se no cal anar-hi ben alimentat. Després comença a endormiscar-se i a no conèixer les persones que té al voltant. Estan passant coses que fan que la persona desconnecti d'aquesta realitat i connecti amb una altra. Hi ha neuròlegs i cardiòlegs que expliquen que és molt freqüent que el pacient senti la presència de persones estimades que s'han mort i que li donen la

Segons el Dr. Benito, acompanyar a morir és un aprenentatge de vida.

benvinguda. Quan la gent té aquesta percepció, canvia l'atmosfera de l'habitació, el malalt deixa d'estar angositat i inquiet i entra en un estat de tranquil·litat i de pau. Després, arriba un moment que es desconnecta i que emet una mena de ranera, cosa que és totalment fisiològica i normal. Així com perquè un nen neixi cal que es trenquin les aigües, l'ofegor és la manera que tenim de marxar. Ningú mor si no s'ofega. Ara bé, cal precisar que el pacient no s'adona que s'està ofegant, no sent cap malestar, perquè la desconexió del cervell és prèvia, però si no ho saps veure, pots creure que esta patint.

Quina és la importància del paper de la família i dels éssers estimats?

El patiment l'afegim nosaltres per la ignorància de comprendre que el procés està bellament organitzat. El moment de l'agonia és un part, és un naixement a una altra dimensió, però si no ho saps ho interpretes com una malaltia que has d'aturar. Evitar l'agonia és com evitar un part, és un absurd, i és una interferència innecessària. La resistència dels familiars és un mal favor, perquè el pacient no

pot evitar haver de marxar, l'estan cridant de l'altra banda. La família ha d'entendre que la feina més important és amollar, acceptar, donar permís i dir-li «t'estimo, gràcies pel que hem compartit, pots marxar, entenc que te n'has d'anar, sense tu ja ens arreglarem, mai t'oblidarem». El contrari seria com si la dona que és a punt de parir volgués aturar el procés.

Què s'imagina de la pròpia mort?

No m'imagino res, ja m'ho trobaré. Ara bé, em refio que està ben organitzat i que a l'altra banda hi estaré molt més bé. Que com ho sé? Perquè ningú no n'ha tornat. Bé, en va haver un que va tornar i va dir que no tinguéssim por, però gairebé ningú no se'l creu. És Jesús de Natzaret. La paraula que repeteix més Jesús a l'Evangeli és no tingueu por, viviu en plenitud, descobriu qui sou.

Sobre la llei de l'eutanàsia, vostè diu que és començar la casa no per la teulada, sinó per l'antena de televisió que posem a la teulada.

Aquesta llei és un absurd si tenim en compte que no tenim una població ben atesa en cures pal·liatives. En la meua experiència com a metge, hauré atès prop de 5.000 persones, de les quals només 5 han sol·licitat l'eutanàsia. D'aquestes 5, només una va acabar suïcidant-se, mentre que de les altres 4 vam solucionar el cas eliminant-ne el patiment. Quan la gent demana posar fi a la seva vida, el que vol és posar fi al seu patiment. De fet, és més professional, més humà i més eficient acabar amb el patiment que amb la vida. El que passa és que els professionals, tret dels especialistes en cures pal·liatives, no saben què es el patiment ni com abordar-lo, perquè no ho estudien a medicina. Quan abordes el patiment de la gent, entens per què pateix i l'ajudes a resoldre'l i transcendir-lo, la petició desapareix. Per tant, segons la meua experiència, només 1 cas de cada 5.000 pacients s'hauria beneficiat d'una llei d'eutanàsia. Els polítics es pensen que això és el dia a dia i fan una llei per fer-se una foto i per crear encara més problemes. Els metges no estan preparats. Tenen claríssim com posar la medicació per posar fi a la vida de la gent, com solucionar la qüestió administrativa, però no estan preparats per abordar la presa de decisions i com enfocar el tema. Amb aquesta llei han fet un desastre.

JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL

Arquebisbe metropolità de Tarragona i primat

Cada any té els seus fruits

Benvolguts i benvolgudes, encara que pot semblar que sigui una mera formalitat, aquest dilluns iniciem el curs. Un nou curs vol dir, sempre, una nova oportunitat, en aquest cas una nova oportunitat pastoral. I m'abellix que a les portes del curs, us puguem oferir les línies mestres de la nostra il·lusió diocesana expressada en el document que s'adjunta a aquest *Full* i que ha de ser la guia de la nostra vida eclesial: són les prioritats pastorals. Us demano que el llegiu detingudament, que l'analitzeu i que sentiu ben propera la crida a participar-hi, a entendre'l i a aplicar-lo, sempre en la mesura del que cadascú pugui i s'hi senti cridat. És un document del Consell Pastoral Diocesà, que, aprofitant el treball fet, prepara les línies futures. A més, no podem oblidar que ens trobem en temps de Sínode. Hi estarem durant tot el curs, i sabem que la nostra feina com a batejades i batejats que han respost a la demanda del papa Francesc, no ha acabat. Perquè el Sínode no és un bolet enmig el bosc. Ni la nostra feina pastoral tampoc, perquè la diòcesi carrega a les seves espatlles el treball

dels cursos anteriors, la feina del Consell Pastoral, la implicació de moltes persones, la dedicació de molta gent i els treballs diocesans del Sínode. I ara, en una línia pastoral, els objectius s'adapten a les noves necessitats, al futur i a allò que va sorgint del treball sinodal, de la mateixa manera que recollim el fruit del nostre treball diocesà.

I quins són aquests objectius? S'han distribuït en cinc àmbits: En l'àmbit del creixement i la vivència de la fe es prioritza la formació com a eix vital: formar les famílies i el laïcat, establir grups de treball i posar al servei d'aquesta formació totes les realitats formatives diocesanes. En l'àmbit de la fraternitat, el document ens proposa dedicar esforços a integrar a la comunitat les persones que hi venen de manera ocasional i, també, a fer que els diferents grups i realitats que s'hi apleguin es coneguin. En l'àmbit de la caritat caldrà que ens esforcem en l'acollida, l'atenció i l'acompanyament a les múltiples pobreses i vulnerabilitats en les quals estan caient moltes persones, fruit de les crisis no resoltes; i és aquesta una feina que no ha de recaure tan sols

en les organitzacions tradicionals, cal que tota la comunitat s'hi senti cridada. En l'àmbit de la celebració de la fe s'ha de millorar la qualitat de les celebracions tot creant equips i afavorint la formació general d'aquests equips. Finalment, pel que fa a l'àmbit de l'evangelització, hem de posar l'accent a despertar en el laïcat, majoritari, la sensibilitat del que ha de ser la seva pròpia vocació missionera que sorgeix del baptisme i a partir de la qual han de néixer totes les vocacions específiques: al ministeri ordenat, a la vida consagrada, al laïcat compromès, al matrimoni... Això ha d'anar íntimament unit a la promoció de la corresponsabilitat en la missió de l'Església a la qual tota persona cristiana s'ha de sentir íntimament cridada.

Tot això coincidirà, no sols aquest curs sinó en els propers, amb la nova distribució territorial de les unitats pastorals (UPA) en les quals també es treballa de manera coincident. Ja veieu: el curs es presenta amb grans reptes. I els grans reptes s'entomen amb confiança en l'acció de l'Esperit Sant.

Ben vostre.

ENRIQUE BENAVENT VIDAL
Bisbe de Tortosa

Un nou curs pastoral

Amb l'inici del mes de setembre reprenem a poc a poc el ritme normal de la nostra vida. Aquells que hem pogut gaudir d'uns dies de vacances hem tornat al nostre lloc de treball; d'aquí a uns dies els xiquets i joves començaran el nou curs escolar; en les parròquies s'organitzarà la catequesi i es programaran les diferents activitats pastorals. En la diòcesi hem planificat l'agenda d'activitats que realitzarem al llarg del curs i que està disponible per a tots en les vostres parròquies. Esperem que la situació de pandèmia que estem vivint ens permeta poder realitzar-les amb tota normalitat. Us convido als qui esteu implicats en alguna activitat en les vostres parròquies (catequesis, Càritas, grups de formació, pastoral familiar, grups juvenils...) a participar en elles. Les trobades entre els qui sentim com a pròpia la missió d'anunciar l'Evangeli ens ajuden a viure el nostre compromís amb més il·lusió.

El curs passat va estar marcat per la fase diocesana del sínode universal convocat pel papa Francesc. En la Vigília de la solemnitat de Pentecosta vam celebrar l'assemblea diocesana de clausura amb una trobada en la qual es va exposar la síntesi de les aportacions dels grups que havien reflexionat al llarg del curs passat; vam celebrar una solemne Vigília d'oració en la catedral i compartíem una celebració festiva. Aquell esdeveniment que ens va infondre esperança a tots els qui participàrem en ell no hauria de ser un moment bonic que simplement queda en el record. L'Esperit Sant és

qui guia l'Església. El procés sinodal no és perquè nosaltres fem els nostres propis projectes, sinó perquè ens posem a l'escolta de l'Esperit i ens deixem guiar per Ell. Al començament del nou curs és bo que ens preguntem què ens diu en aquest moment de la vida de l'Església.

El signe d'una Església conduïda per l'Esperit és la santedat. Els qui ens sentim cridats a participar en la missió eclesial no podem oblidar que el primer compromís és respondre a la vocació a la santedat a la qual estem cridats tots els batejats. Un compromís a l'Església que no estiga acompanyat per aquesta inquietud no pot ser evangelitzador, perquè no respon a la veritat d'una vida cristiana.

Vivim en uns moments en els quals moltes vegades sentim més el pes de les dificultats per a l'evangelització que els fruits de l'esforç i del treball. Us convido a demanar a l'Esperit que faci de nosaltres una Església esperançada. Les adversitats poden impedir-nos veure les realitats d'autèntica vida cristiana que hi ha entre nosaltres. Els ulls de la fe ens porten a veure els fruits que l'Evangeli produeix entre nosaltres. No ens deixem envair pel desànim.

L'Esperit Sant és el creador de la comunió a l'Església i el fonament de la seua unitat. Com en qualsevol família, entre nosaltres pot haver-hi diferències. No obstant això, quan l'amor és autèntic, aquestes no es converteixen en divisions i ens enriqueixen a tots. Que el curs que ara comencem ens ajudi a créixer en la comunió entre nosaltres.

COMENTARI DE LA PARAULA

Previsió i renúncia

Per la vida quotidiana, preveure és fonamental. No cal arribar a les situacions extremes de les quals parla aquest Evangelí, construir-se un mateix una torre o anar a combatre contra l'enemic que ve enfurismat; n'hi ha prou amb les coses de cada dia, per saber que cal ser bons previsors. La vida humana funciona així: i qui no sap preveure les seves possibilitats, les seves aptituds, les seves despeses pot acabar fent-se mal. Que això sigui així, tots n'estem convençuts.

El que no sembla tan clar és la relació d'aquests fets de vida amb el seguiment de Jesús i la renúncia d'un mateix, com aquest Evangelí proposa. Perquè, d'una banda, comparant ambdues coses, sembla que l'evangelista ens digui: per seguir Jesús s'ha de ser previsor, com cal ser-ho en la vida quotidiana; d'altra banda, se'ns diu que ningú pot ser deixeble de Jesús si no renuncia a tot el que té i a la pròpia vida. Com podem ser previsors i renunciar a tot, fins a la mateixa vida? Aquesta és la lògica de l'Evangelí: l'única previsió que hem de fer per seguir Jesús és la de deixar de fer previsions, renunciant a tot per ell, fins i tot a les previsions. Volem seguir Jesús, volem ser els seus deixebles? Som capaços de deixar-ho tot per ell? Aquesta és l'única cosa que se'ns

demana.

Però Jesús no ens diu només que perseguir-lo hem de renunciar a tot: ens diu una cosa molt més important. Renunciar és possible si estimem Jesús per damunt de tot. No hem de renunciar per renunciar, sinó que hem d'estimar Jesús per damunt de tot i estimant-lo podrem renunciar fins i tot a la nostra vida. La nostra previsió, aquella més important per a la nostra vida, ha de ser la d'estimar Jesús. Si ens proposem això, estimar Jesús per damunt de tot, aleshores no ens passarà com l'home que volia construir una torre i no la va poder acabar o com el rei que no va comptar bé contra qui s'enfrontava; quan ens proposem estimar Jesús, és Ell mateix que enviant-nos el seu Esperit Sant, fa que aquest amor sigui possible i arribi al seu acabament, a la plenitud. És Ell el primer interessat a acabar la seva obra en nosaltres; és Ell el primer a no permetre que la seva obra d'amor pugui fracassar. Deixem-nos conduir per Jesús, com fa amb els ocells del cel i amb els lliris dels camps. Abandonem-nos confiadament al seu amor i veurem com serà possible renunciar a tot per Ell. Que aquesta sigui la nostra única previsió.

LLUC TORCAL
Biblista

CONSULTORI BÍBLIC

QUIQUE FERNÁNDEZ

Coordinador d'Escola d'Animació Bíblica

Què ens vol ensenyar la Transfiguració de Jesús? (I)

Per trobar la clau d'interpretació d'aquest passatge hem d'observar el conjunt, no abordar-lo com un illot sense connexions fora d'ell mateix. Concretament, si fem una ullada al capítol anterior, ens trobem amb el famós passatge en què Jesús pregunta als seus deixebles sobre el que es diu d'Ell. Ho fa a dos nivells: primer, «qui diu la gent...?» i, després, «i vosaltres, qui diu que soc?».

Doncs bé, ara en aquest passatge de la Transfiguració, som davant del tercer nivell, aquell que en cursos d'idiomes o en pantalles de videojocs anomenem nivell avançat. Perquè ara ja no és la gent, ni són els deixebles els qui responen. A la Transfiguració és Déu Pare qui respon qui és Jesús: el Fill de Déu.

I és que ens trobem davant del que anomenem una «teofania», és a dir, una manifestació de la glòria de Déu en el seu Fill Jesús per mostrar-nos que és Déu i home. Però, compte!, no és Déu Pare ni el seu Fill Jesús els que necessiten d'aquesta visió gloriosa. La necessitem nosaltres. És més, en aquest esdeveniment trobem una clau important per a la nostra vida de fe.

Déu es manifesta en la humanitat de Jesús i desitja manifestar-se en la nostra condició humana. Per tant, no hem de treure res de la nostra condició humana perquè Déu ens faci participants de la seva gràcia. No es pot fer el sant/a prescindint de l'home/dona. El sobrenatural demana en nosaltres la naturalesa, que Déu ha fet bona (Gn 1).

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXIII de durant l'any

Lectura primera

Sv 9,13-18

Qui pot descobrir la voluntat del Senyor?

Lectura del llibre de la Saviesa:

Quin home pot conèixer què desitja Déu? Qui pot descobrir la voluntat del Senyor? Perquè els raonaments dels mortals són insegurs, són incertes les nostres previsions: el cos que es descompon afeixuga l'ànima, aquesta cabana de terra és una càrrega per a l'esperit, capaç de meditar. Si amb prou feines ens afigurem les coses de la terra, si ens costa descobrir allò mateix que tenim entre mans, qui haurà estat capaç de trobar un rastre de les coses del cel? Qui hauria conegut mai què desitjàveu, si vós mateix no haguéssiu donat la saviesa, si no haguéssiu enviat de les altures el vostre Esperit Sant? Així s'han redreçat els camins dels habitants de la terra, els homes han après a conèixer què és del vostre grat, i la saviesa els salva.

Al·leluia

Sl 118,135

Deixeu-me veure la claror de la vostra mirada, feu que el vostre servent aprengui els decrets.

Evangelí

Lc 14,25-3

Ningú de vosaltres no pot ser deixeble meu si no renuncia a tot el que té

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, Jesús anava amb molta gent. Ell es girà i els digué: «Si algú vol venir amb mi i no m'estima més que el pare i la mare,

Salm responsorial

89

Vós feu tornar els homes a la pols dient-los: «Torneu-vos-en, fills d'Adam.»

Mil anys als vostres ulls són com un dia que ja ha passat, com el relleu d'una guàrdia de nit.

R. Al llarg de tots els segles, Senyor, heu estat sempre la nostra muralla.

Quan preneu els homes, són com un somni en fer-se dia, són com l'herba que s'espiga: ha tret florida al matí, al vespre es marceix i s'asseca. *R.*

Ensenyeu-nos a comptar els nostres dies per adquirir la saviesa del cor. Calmeu-vos, Senyor, què espereu? Sigueu pacient amb els vostres servents. *R.*

Que el vostre amor no trigui més a saciar-nos i ho celebrem amb goig tota la vida. Que l'amabilitat del Senyor reposi damunt els seus servents. Doneu encert a l'obra de les nostres mans. *R.*

que l'esposa i els fills, que els germans i les germanes, i fins i tot que la pròpia vida, no pot ser deixeble meu. Qui no porta la seva creu per venir amb mi, no pot ser deixeble meu.

»Suposem que algú de vosaltres vol construir una torre. No us asseureu primer a calcular-ne les despeses per veure si teniu recursos per acabar-la? Perquè, si després de posar els fonaments, no podíeu acabar l'obra, tots els qui

Lectura segona

Flm 9b-10.12-17

Rep-lo, no com un esclau, sinó com un germà estimat

Lectura de la carta de sant Pau a Filèmon:

Estimat: Jo, Pau, ambaixador de Crist i pres per causa d'ell, recorro a tu intercedint a favor del meu fill Onèsim, jo que l'he engendrat en la fe estant a la presó. Ara te'l retorno com si t'enviés el fruit de les meves entranyes. Jo hauria volgut retenir-lo al meu costat perquè em servís en lloc teu mentre seré a la presó per causa de l'evangelí, però no he volgut fer res sense el teu consentiment: no m'hauria agradat obligar-te a fer un favor com aquest, si tu no el feies de bon grat. Qui sap si, providencialment, Onèsim se separà un moment de tu perquè ara el recobris per sempre, i no com esclau, sinó molt més que això: com un germà estimat. Ho és moltíssim per a mi, però més encara ho ha de ser per a tu, tant humanament com en el Senyor. Per tant, si em comptes entre els qui tenim part en uns mateixos béns, rep-lo com em rebries a mi mateix.

ho veurien començarien a burlar-se'n i dirien: "Aquest home havia començat a construir, però no pot acabar." Si un rei vol anar a combatre amb un altre, no s'asseurà primer a deliberar si amb deu mil homes podrà fer front al quive contra ell amb vint mil? I si veia que no pot, quan l'altre encara és lluny li enviarà delegats a negociar la pau. Així també ningú de vosaltres no pot ser deixeble meu si no renuncia a tot el que té.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 3)

Setembre

4. DIUMENGE

Diumenge XXIII de durant l'any, Verd. Lectures: Saviesa 9,13-19 / Salm 89 / Filèmon 9b-10.12-17
SANTORAL: Bonifaci I, p.; Moisès, patr.; Rosa de Viterbo, rel.; Rosalia de Palerm, rel.

5. DILLUNS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 5,1-8 / Salm 5 / Lluc 6,6-11
SANTORAL: Llorenç Justiniani, b.; Obdúlia, vg. i mr.; Teresa de Calcuta, rel. i fund.

6. DIMARTS

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 6,1-11 / Salm 149 / Lluc 6,12-19
SANTORAL: Eleuteri, ab.; Zacaries, prof.

7. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 7,25-31 / Salm 44 / Lluc 6,20-26.
SANTORAL: Albí, b.; Esteve de Châtillon, b.; Judit; Regina, vg. i mr.

8. DIJOUS

Naixement de la Benaurada Verge Maria (F), Blanc. Lectures: Miquees 5,2-5a / Salm 12 / Mateu 1,1-16.18-23
SANTORAL: Adela, rel.; Adrià, mr.; Sergi I, p.

9. DIVENDRES

Sant Pere Claver (MO), Blanc. Lectures: 1 Corintis 9,16-19.22-27 / Salm 83 / Lluc 6,39-42. Solsona: *Mare de Déu del Claustre* (S), Blanc.
SANTORAL: Felícia, mr.

10. DISSABTE

Fèria, Verd. Lectures: 1 Corintis 10,14-22 / Salm 115 / Lluc 6,43-49. Barcelona i Sant Feliu de Llobregat: *beat Domènec Castellet i comp.* (ML), Vermell; Tortosa: *beat Jacint Orfanell* (ML), Vermell.
SANTORAL: beat Francesc Gárate, rel.; Nicolau de Tolentino, prev.

El Sant 5 SETEMBRE

Santa Teresa de Calcuta

El segle XX va ser una època de canvis profunds arreu del món, també per a l'Església, que va veure com sortien congregacions religioses amb un caràcter nou. Un dels casos més coneguts és el de les Missioneres de la Caritat, fundades per santa Teresa de Calcuta (1910 – 1997).

Agnes Gonxha Bojaxhiu va néixer al cor dels Balcans, a l'actual territori de Macedònia, però dins d'una família de parla albanesa i de confessió catòlica. La seva infantesa va transcórrer en una societat amb llengües tan diferents com el macedoni, l'albanès i el turc, i en què convivien ortodoxos, catòlics i musulmans. En sentir la crida religiosa, la jove Agnes va entrar a les Germanes de Loreto, i va ser destinada a Calcuta, l'Índia, l'any 1928. Com a religiosa va adoptar el nom de Teresa per la devoció a la santa de Lisieux. Durant vint anys dins de la congregació va exercir de professora, però la misèria que veia cada dia va fer que acabés fundant el 1950 les Missioneres de la Caritat, dedicades a l'atenció als més pobres. Santa Teresa de Calcuta juntament amb algunes companyes va començar així a atendre la gent que moria sola al carrer i els leprosos abandonats per les famílies, ja fossin hindús, musulmans o cristians. Amb els anys, la fundació va rebre moltes vocacions i es van obrir cases per tot l'Índia i més tard arreu del món. Molt reconeguda per la seva tasca, va rebre el Premi Nobel de la Pau el 1979 i va ser amiga de sant Joan Pau II. Santa Teresa de Calcuta va ser canonitzada pel papa Francesc l'any 2016.

Entens el que llegeixes?

RAFAEL SERRA
Sacerdot de l'arquebisbat
de Tarragona

Recentment un lector de tota la vida de les nostres parròquies i que, per cert, declama molt bé la Sagrada Escripura a les celebracions dominicals, em va dir: «Mossèn, sovint no entenc el que llegeixo i això que m'ho preparo!» Es referia a la comprensió del text en el seu contingut, a la lectura comprensiva de la perícopa. Una de les condicions per proclamar correctament i amb sentit la Paraula de Déu de manera pública és la comprensió del text, que determina la modalitat, el to i els subratllats, amb pauses incloses, de la perícopa que es proclama.

L'observació d'aquest fidel em va fer recordar la pregunta de Felip a l'eunuc: «Entens el que llegeixes?» (Ac 8,30). A partir d'aquí s'imposa per part dels fidels i dels pastors l'absolutament necessària formació bíblica. Sovint s'organitzen cursos bíblics, cosa més que lloable, però en aquests cursos es troba a faltar l'aprofundiment de les lectures segons les proposa el leccionari en els diversos cicles. El leccionari litúrgic no afegeix res al valor que té l'Escriptura com a Paraula de Déu, naturalment, però s'hi segueix la sàvia disposició de l'Església quan llegeix, medita, proposa i predica la Paraula de Déu. En els leccionaris res està improvisat, tot està pensat i tot té el seu sentit, dins del context litúrgic en què es proclama no qualssevol, sinó uns determinats textos bíblics. És sempre una bona iniciativa pastoral proposar

l'estudi de les perícopes que es llegeixen el diumenge, que il·luminen la fe, aviven l'esperança i ens porten a la caritat. La millor manera de fer-ho és la lectio divina, individual o compartida amb els germans.

La Paraula de Déu, pregada i contemplada, adquireix significats sempre nous, com un relleu infinit de muntanyes o com onades incessants que arriben a la platja de les nostres vides. El leccionari és un jardí on creixen les flors més boniques, són les paraules que Déu diu i que estan consignades en l'Escriptura, que consolen, animen i il·luminen el camí de l'Església i de cada existència cristiana. En el temps que vivim retornar a l'essencialitat de la fe és sempre la millor opció.

Els nostres germans de les esglésies reformades tenen una familiaritat amb la Bíblia, que els catòlics no tenim. Amb això ens donen un exemple. Els fidels volen contingut, no paraules buides i llocs comuns i repetits, que a la llarga cansen. No desistim en aquest camp de la pastoral, no sigui cas que llegim i no entenguem el que llegim. Acabo: allò decisiu és l'encontre, l'obediència de la fe, en Aquell que és la Saviesa de Déu i la Paraula consubstancial amb el Pare en l'Esperit, present per la seva resurrecció gloriosa i en el seu Esperit en les nostres assemblees eclesials. Per tal que la Paraula de Déu entri i germini dins nostre, a semblança de la Mare de Déu, i doni fruit.

Per crear un món millor (I)

ROSER MARIA SERRA BERENGUERAS

Què hem vingut a fer en aquesta vida?

Estem fent el que realment ens fa feliços?

Creieu que estem condemnats a fer feines que no ens fan feliços?

Respirar és un miracle i estar vius, també.

No tothom és feliç, perquè hi ha gent que ha de treballar en feines que no els satisfan i que no els omplen per tal de pagar la hipoteca del pis, mantenir el cotxe i la resta de coses de la vida diària.

I què en pensem, del consumisme i del materialisme? No seríem més feliços fent servir el que és necessari i aprofitar el que tenim i no sempre comprant els productes d'última moda?

No seria més bonic que la vida no es basés en la rutina de «treballar

i treballar» moltes hores per tal de mantenir-nos? No seria més bonic que la vida no s'hagués de moure pels diners sinó per la simple fraternitat de l'amor? Que el treball estigués repartit com un voluntariat i que la feina del dia a dia estigués repartida per diverses hores i per diferents persones?

Que la vida, el sol fet de néixer, no fos com una creu pesada, sinó una alegria de compartir la vida amb la teva gent, i que vinguéssim a créixer i a fraternitzar-nos els uns amb els altres.

La nostra vida, cada pas que fésim, hauria de ser un plaer; cada pas hauria de ser un pas cap a la felicitat. «Una passa cap al paradís.» Així no hi hauria depressions, ni suïcidis.

Treballar és salut, però la majoria de la gent treballa per necessitat i fan feines que no els omplen i que són molt esclaves; les aguanten perquè no tenen un altre remei i ho fan per poder sobreviure. Hi ha altra gent que, gràcies a Déu, han pogut estudiar i tenen una bona feina i treballen per gust. Hi ha persones que tenen molt i d'altres, res, i fins i tot hi ha gent que viu al carrer. Vosaltres creieu que això és just? Crec que no.

En aquesta vida no hem vingut a patir. Hauríem de tenir uns diners, «una renda bàsica o garantida», per poder viure tota la nostra vida, una llar, una família, una educació i una sanitat gratuïta i finançada. També podríem viure en «comunitats», amb jardins i horts, per no sentir-nos sols.

Hi ha altra gent que, com més en tenen, més en volen. Siguem senzills; no cal portar l'article d'última moda perquè amb poca cosa també serem feliços. No cal anar a l'altra banda del món per ser feliços. Anant a una platja o muntanya properes també assolirem la felicitat.

Hi ha gent que viuen al carrer, es moren de gana i fred i les persones passen pel seu costat i no els ajuden. Som egoistes? I jo em pregunto: això vol dir «ésser humà»? Aquesta societat només està feta per als que tenen estudis i tenen diners i per als que han tingut oportunitats?

Postals des d'Andalusia

La loteria de la lectura

Un tema relacionat amb les vacances és el de la lectura. Quina quantitat de llibres dedicats a la «sort», a «l'autoestima», a «l'èxit», a les diferents formes d'aconseguir el triomf en la vida. Fa poc, repasava un d'aquests llibres que, al títol, ofereix solucions a una de les dimensions més importants de la persona: la de l'autoestima. I així, a les seves pàgines, com deia el títol, se'ns oferien *El secreto de la autoestima*, d'Antonio Bolinches. La idea-força principal que defensa l'autor és que «els bons moments són per gaudir-los i els mals moments per aprendre». Partint d'aquesta premissa, Bolinches fa servir tota una experiència clínica i capacitat pedagògica per crear un programa d'autoajuda, proporcionant tots els instruments necessaris per aconseguir una personalitat forta.

M'ha cridat l'atenció que l'autor decideix estudiar Psicologia després de la lectura d'aquesta frase: «Tota situació dolenta pot permetre una solució bona.» Ara que la vida és descans, o almenys, ocasió propícia per aturar un moment el ritme habitual de la nostra vida, seria interessant dedicar un temps a la lectura, a il·luminar la nostra ment, a enriquir els nostres sentiments.

Sobre la marxa, m'aconsellaria a mi mateix: primer, sentir quins són els meus «veritables cansaments», per «descansar una mica». És bo «sentir-se cansat» i «reposar forces». Segon, miraria en pla reflexiu el meu «interior», «els meus principis», «els meus criteris», «el meu argumentari per viure». Tercer, contemplaria amb calma «les meves fites i horitzons», «cap a on vaig i què vull de debò». Quart, «examinaria els meus camins i els meus passos». Cinquè, sense por, amb valor, intentaria descobrir «el que importa de debò», «el que em destrueix i em destrossa», «el que em fa millor i feliç». Feliç descans!

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

La saviesa de la humilitat

En altre temps, la gent valorava la confiança i la humilitat en el tracte amb els altres. Avui dia hem prescindit de l'honor, la dignitat, la veritat i la paraula donada. Hi ha persones molt educades, amb gran formació i creences, però prepotents, amb una manca total de criteri, creuen qualsevol cosa, sense qüestionar-se res, sense mirar si estan fent mal. Una sincera i cordial relació d'amistat s'esdevé quan compartim emocions i sentiments, quan ens tenim confiança mútua, quan ens ajudem, sense esperar res a canvi. I per fer el bé necessitem ser humils. L'elogi de la persona humil ens invita a reconèixer i assumir les seves qualitats, la bondat, la fidelitat, la compassió, la confiança i la pau interior.

Hi ha qui pensa que humilitat equival a vulnerabilitat, carència... Però humilitat equival a ser realista, conscient de les nostres condicions limitades a tots nivells, ens ajuda a no caure en l'orgull i ens porta cap a la veritat, la justícia, l'amor i la llibertat. Si vols ser feliç, lluita contra l'enveja i l'orgull. El papa Francesc és un clar exemple d'aquesta saviesa de la humilitat.

MONTSERRAT ROSELL PUJOL
Vic

L'afecte dels pares

Sembla elemental, però de vegades un troba casos una mica penosos. Sembla elemental que la família s'ha de construir sobre l'amor, l'afecte entre marit i muller, entre pares i fills, l'afecte sincer entre germans. Però això s'ha d'educar. L'infant, de naixement, és egoïsta. Quan hi ha més germans i els pares són a prop, pot adonar-se que l'amor als altres és una cosa fantàstica. Però cal treballar-la. No diguem ja en el cas del fill únic; els pares han d'estar especialment atents a aquesta educació, ja que, altrament, pot créixer un egòlatra.

No estariem donant una educació integral als fills si no eduquem els seus sentiments i l'afectivitat. En els joves preval el que és afectiu i sensorial per sobre de la raó i la reflexió. L'educació afectiva és clarament important. El que val més, en l'educació, és l'afecte. Això suposa dedicació, estar a prop, exigir però amb compte, tot mantenint sempre per damunt de tot un amor sensible, ple de detalls.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

El Camí de Sant Jaume per les terres de Lleida

L'itinerari compostel·là per les comarques de Ponent permet descobrir molt de patrimoni religiós

EDUARD BRUFAU

El tram del Camí de Santiago més conegut és l'anomenat Camí Francès, que travessa tot el nord de la Meseta. Però des de tots els extrems de la península Ibèrica surten igualment molts altres camins. A Catalunya, el més important creua les terres lleidatanes, per endinsar-se després a l'Aragó, on es troba amb el que puja de Tortosa.

Actualment, el Camí de Sant Jaume català està pensat per fer-se des de Sant Pere de Roda, encara que la majoria de pelegrins el solen començar al monestir de Montserrat. El santuari ofereix allotjament gratuït (cal haver demanat prèviament la credencial de pelegrí), a part d'informació bàsica sobre l'itinerari. Una diferència important amb el Camí Francès és que la ruta per Catalunya i Aragó, menys concorreguda, no sol comptar amb gaires albergs exclusius per a pelegrins: en contrapartida, el caminant acreditat trobarà descomptes en albergs de joventut, hostals i convents. Per saber exactament la disponibilitat d'allotjament per terres lleidatanes és convenient posar-se en contacte amb la Diputació de Lleida o bé amb l'Associació d'Amics del Camí de Sant Jaume (veure requadre).

Per a més informació

Diputació de Lleida,
Patronat de Turisme
www.aralleida.cat/rutes/ruta-cami-de-sant-jaume/
973 245 408
info@aralleida.cat

Associació d'Amics
del Camí de Sant Jaume
www.camidesantjaume.com
info@camidesantjaume.com

La Segarra i el secà

Des del santuari de Montserrat, i després de creuar part del Bages i l'Anoia, l'itinerari entra en terres lleidatanes per la Segarra. Comarca de secà i cerealística per excel·lència, la Segarra ofereix un paisatge obert i d'horitzons amples, sobretot si es mira cap a l'oest. S'inaugura així una fesomia geogràfica ascètica que acompanyarà el pelegrí per tota la vall de l'Ebre i fins a Castella; amb

poques concessions al verd, aquest paisatge interior convida a posar la mirada no en el camí sinó en l'horitzó i més enllà, en el terme final del viatge, que només els ulls de l'esperança poden veure.

En aquest territori la primera població important que apareix és Cervera. D'entre el ric patrimoni medieval que conserva, sobresurt l'església de Santa Maria, una bona mostra de la millor arquitectura gòtica del Principat, dins de la qual es venera la Mare de Déu del Coll de les Savines, patrona de la ciutat. Al nucli vell també val la pena la visita a l'antic call jueu i la sumptuosa universitat barroca construïda arran de la victòria borbònica a la Guerra de Successió. Als afores se situa la bonica capella romànica de Sant Pere el Gros, una de les poques esglésies medievals circulars del nostre país.

El Camí de Sant Jaume passa per una vintena de municipis lleidatans.

La següent etapa ens du fins a Tàrraga, porta d'accés a l'extensa plana urgellenca. D'aquesta població destaca l'església de Santa Maria de l'Alba, una grandiosa construcció barroca que aquests darrers anys el pintor Josep Minguell ha decorat per dins amb un complet programa iconogràfic d'inspiració bíblica. També és interessant pujar a l'ermita de Sant Eloi, d'origen medieval, que permet una visió general del Camí de Sant Jaume per terres lleidatanes.

L'Urgell i la ciutat de Lleida

Una vegada endinsats a les terres regades pel canal d'Urgell és interessant aturar-se a la vila de Bellpuig. D'entre el seu patrimoni és imprescindible la visita al sepulcre de Ramon Folc de Cardona-Anglesola, virrei de Nàpols i Sicília. Esculpit en marbre de Carrara, és considerada una de les millors obres d'escultura renaixentista de tot Catalunya. Una mica apartat de la població se situa l'antic convent franciscà de Sant Bartomeu. Val especialment la pena el claustre principal, amb columnes i arcs helicoidals que l'emparenten amb l'estil plateresc de Castella i el manuelí de Portugal.

Uns quilòmetres més enllà, el camí passa per Ivars d'Urgell, un poble que ha sabut conservar bé l'aspecte pagès tradicional de places i carrers, així com la bonica ermita de la Mare de Déu de l'Horta. Però sens dubte, Ivars és conegut pel famós estany, que s'ha convertit en la principal zona humida de les terres de Lleida i lloc de pas per

a diverses espècies d'ocells migratoris.

Finalment el Camí arriba a Lleida, amb la Seu Vella elevada per damunt la ciutat i visible des de molts quilòmetres de distància. Havia estat la catedral dels lleidatans fins que Felip V la va dessacralitzar i convertir en caserna militar. Malgrat tot, va sobreviure i avui és el principal monument de la ciutat, una meravella de l'arquitectura gòtica de la Corona d'Aragó. A part del temple en si, és molt interessant el claustre, un dels més grans d'Europa, i l'imponent campanar. De les altres esglésies de la ciutat, a part de la Seu Nova, cal destacar la de Sant Llorenç: petita joia del gòtic, conserva valuosos retaules medievals de pedra. Ben a la vora hi ha el Museu de Lleida, amb una excel·lent col·lecció d'art que destaca per les excepcionals peces romàniques i gòtiques. Però el pelegrí no pot deixar Lleida sense aturar-se un moment a la capella medieval del Peu del Romeu, lloc on la tradició diu que sant Jaume es va aturar camí de Galícia.

En sortir de Lleida el Camí passa per diversos municipis del Baix Segre, entre ells Alcarràs, immortalitzat per la premiada pel·lícula homònima de Carla Simón. Aquesta zona és coneguda per les grans extensions d'arbres fruiters, que amb la floració de començament de primavera dibuixen una gegantina catifa de flors. Passat Soses, el pelegrí entra a la comarca del Baix Cinca, ja en territori aragonès, però molt vinculada per motius històrics, econòmics i lingüístics amb Lleida.

Lleida
t'espera de nou
Vine i viu-la!

Montfalcó Murallat. La Segarra. © Oriol Clòver

**Descobreix l'encant d'un territori únic.
Viu el Pirineu i les Terres de Lleida!**

aralleida.cat

**AUTÈNTICA
DIFERENT
NATURAL**

PROTECTORAT DE LA NATURA
Diputació de Lleida
Parc de Lleida

Portentosa pintura mural

El MNAC acull l'exposició «Annibale Carracci. Els frescos de la capella Herrera»

MAC
Barcelona

Aquesta exposició reuneix per primera vegada, des del seu arrencament i dispersió, les pintures realitzades per l'artista bolonyès Annibale Carracci per a la capella Herrera, situada a l'església de Sant Jaume dels Espanyols, a Roma. La mostra, comissariada per Andrés Úbeda, di-

rector adjunt de Conservació del Museu Nacional del Prado, es pot visitar fins al proper 9 d'octubre al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC).

Les pintures van ser extretes durant la dècada del 1830 i posteriorment enviades a Espanya. Set fragments van ser dipositats al Museu del

Prado (Madrid) i nou més, que formen part de la col·lecció del MNAC, a la Reial Acadèmia de Belles Arts de Sant Jordi (Barcelona). L'exposició *Annibale Carracci. Els frescos de la capella Herrera* permet ara recórrer les diferents alçades de la capella i recrear-ne la decoració.

Aquest conjunt de pintura mural d'importància excepcional era, fins ara, poc conegut a causa, entre altres circumstàncies, de la seva dispersió. Les pintures que conserva el Museu Nacional van ser restaurades en diferents campanyes des del 1992. La recent restauració dels fragments que conserva el Prado ha permès finalment que els dos museus puguin abordar plegats la seva exposició i estudi i, en col·laboració amb la Galeria Barberini, mostrar-lo també a Roma.

Completa la mostra una selecció de dibuixos atribuïts a Carracci o al seu taller, procedents de la mateixa Acadèmia de Sant Jordi i d'Europa, i la taula de l'altar de Santa Maria de Montserrat, obra també de Carracci i dels seus deixebles. L'exposició està organitzada pel Museu Nacional d'Art de Catalunya, el Museu Nacional del Prado i la Galeria Nacional d'Art Antic Palau Barberini.

Als primers anys del segle XVII, Annibale Carracci (Bolonya, 1560 – Roma, 1609) es va comprometre amb el noble i banquer espanyol Juan Enríquez de Herrera a pintar al fresc la capella de la seva família a l'església de Sant Jaume dels Espanyols de Roma. Les pintures reproduïxen escenes de la vida de sant Dídac d'Alcalá, franciscà andalús mort el 1463.

L'església de Sant Jaume dels Espanyols va ser des de mitjans del segle XVI fins al segle XVIII, quan va començar la seva decadència, un dels llocs de més gran importància religiosa, simbòlica i representativa de la monarquia espanyola a Roma.

«Sant Llorenç» (1604-1605),
d'Annibale Carracci.
Pintura mural
traslladada a tela.
Madrid.

El descobriment ha tingut lloc al Centre de Càncer Memorial Sloan Kettering de Nova York.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

S'ha trobat una nova medicina per guarir el càncer

FRANCESC NICOLAU
Professor emèrit de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Em sembla que és una notícia prou interessant per parlar-ne en aquesta plana, que tracta de les novetats científiques que s'esdevenen al nostre entorn. Dic que és prou interessant perquè combatre el càncer importa a tothom. Qui no té aquesta malaltia, té parents o amics que sí que la tenen, per això interessa de debò. Què és el que s'ha trobat? Que un medicament que ha rebut el nom de Dostarlimab és tan eficaç contra el càncer de l'intestí recte que el fa desaparèixer del tot.

El descobriment s'ha fet al Centre de Càncer Memorial Sloan Kettering (MSKCC) de Nova York. Ha estat un tractament d'una certa duració temporal: prendre una dosi de Dostarlimab cada tres setmanes durant sis mesos. No ha presentat complicacions ni efectes secundaris. Cal dir-ho, perquè això és important de notar en vistes a la seva aplicació posterior. En van prendre aquesta dosi divuit persones que patien la dolència de càncer rectal i es prestaren a rebre l'oferta. Resultat? No podia ser millor. No els quedà ni rastre del càncer que sofrien sis mesos abans. Això provocà l'admiració dels qui els havien proporcionat el tractament.

L'èxit superà les esperances. Els divuit pacients també en quedaren esbalaïts. Tenien consciència d'haver estat objecte d'una simple provatura (a la qual ells voluntàriament s'havien prestat) i creien que després haurien hagut de continuar amb el tractament normal que es dona a aquesta classe de càncers. I no fou així, sinó que gaudiren d'una guarició total.

I més admirats restaren els metges investigadors que havien ideat l'experiment. Luis A. Díaz digué: «És la primera vegada que passa una cosa així!» i Alan P. Venook exclamà: «És inaudit!» I també la doctora Kimmle Ag, de Harvard, confessà que era una cosa notable i sense precedents...

Crec que, per la nostra part, hi podem dir el mateix, pel que sabem de com es desenvolupen i com s'intenta frenar els càncers. Però, és clar, no siguem excessivament optimistes. Es tracta de només divuit individus i d'una classe determinada de càncer. Falten més experiències per veure quin abast arriba a tenir el Dostarlimab. Esperem, doncs, més experiències. De moment, ens congraciem amb la troballa i esperem que l'èxit acompanyi les investigacions que es facin amb altres menes de càncers.

GENT DE CASA

Joaquim Boronat Capdevila

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Historiador

Mossèn Joaquim Boronat i Capdevila seria un dels centenars de mossens que, amb abnegació, ha tingut cura de les ànimes d'una parròquia durant molts anys i el pas del temps n'ha esborrat la memòria, però gràcies a l'article publicat per Josep Gual i Lluís Català, el 2010, al *Recull de Treballs* del Centre d'Estudis Sinibald de Mas, de Torredembarra i el Baix Gaià, avui tenim acurades dades de la seva vida.

Nascut el 7 de juny del 1875 a Altafulla en una família de sis germans i una germana, al Seminari de Tarragona va coincidir amb el futur cardenal Vidal i Barraquer. Van ser ordenats sacerdots el mateix dia, el 17 de setembre del 1899, per l'arquebisbe Tomàs Costa.

De parròquia en parròquia, seria vicari de l'Espluga Calba, a les Garrigues, a l'extrem dels límits del bisbat. Ascendiria a ecònom de la mateixa parròquia el 1903, fins al 1905, quan passaria a la de Forès, també com a ecònom; el 1908 va ser-ne nomenat rector. A l'oratjosa i alterosa església de Forès, al capdamunt de la Conca de Barberà, va romandre fins que el juny del 1919 va ser nomenat rector de Sant Pere Apòstol de Torredembarra.

Des de qualsevol destí, solia oficiar a la seva vila d'Altafulla per la festa major de Sant Martí. El maig del 1922 rebé a Torredembarra la visita pastoral del seu antic company Vidal i

Barraquer, arquebisbe de Tarragona.

Evidentment, arribava a Torredembarra quan estava en una edat madura, entre els quaranta i els cinquanta anys. Era una persona formada, amb inquietuds literàries i culturals, amb cert refinament i proper a la gent. Com a rector de Torredembarra, hi va estar trenta anys, fins a la seva mort.

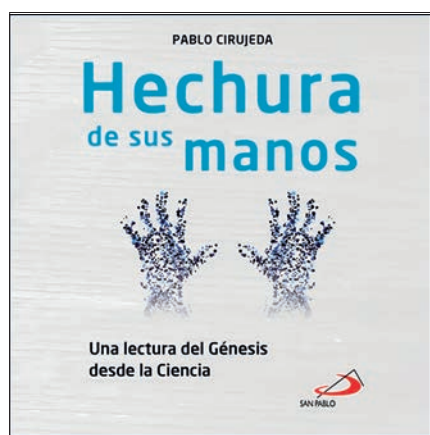
Allà va venir el tràngol de la guerra civil, quan les autoritats del poble, tement per la seva vida davant de l'arribada de gent forana, li van posar un vehicle a la seva disposició per traslladar-lo on volgués amagar-se. Va marxar a Tarragona, però seguidament s'ho repensà i anà a Altafulla, a casa d'un germà i allà, a dos quilòmetres de la seva parròquia, va passar tota la guerra.

A Torredembarra retornaria el gener del 1939 i, lliurat novament a la seva tasca rectoral, hi passaria més d'una dècada. Allà va envellir, va anar agafant les xacres de l'edat i va continuar escrivint els seus poemes. Va morir, als setanta-cinc anys, el 30 d'octubre del 1950. Havia complet cinquanta-un anys de vida sacerdotal, trenta d'ells a Sant Pere Apòstol de Torredembarra, en un període sempre força diferent i gens falaguer.

A poc de morir, l'Ajuntament de la població li va dedicar un petit racó en el nomenclàtor.

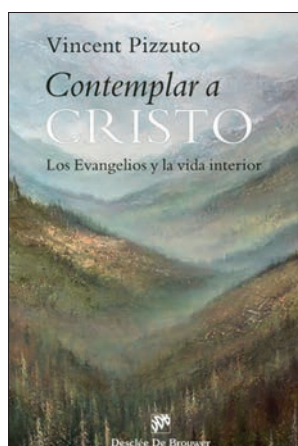

Actuació de castellers a la plaça que porta el nom de Mn. Joaquim Boronat.

PABLO CIRUJEDA

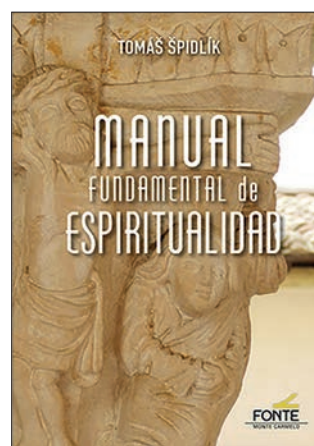
Hechura de sus manos
San Pablo, 2022, 77 pàg.

Partint del Gènesi, Pablo Cirujeda, sacerdot i metge, apunta unes breus reflexions, serenes i conciliadores, en les quals busca, i troba, allò que uneix els éssers humans entre ells; i a Déu. Amb les seves paraules demostra que el temps, la capacitat creadora i l'amor teixiran aquesta matèria indissoluble que, puntada a puntada, aconsegueix conformar el tot.

VINCENT PIZZUTO

Contemplar a Cristo
Desclée De Brouwer, 2022,
236 pàg.

Aquestes pàgines ofereixen una exploració de la vida interior per als contemplatius moderns, i posa l'accent en els Evangelis i en la tradició mística cristiana. A partir de la seva experiència com a professor universitari i sacerdot, l'autor explica que, a través de l'encarnació, tots hem estat fets «altres Cristos» al món.

TOMÁS ŠPIDLÍK

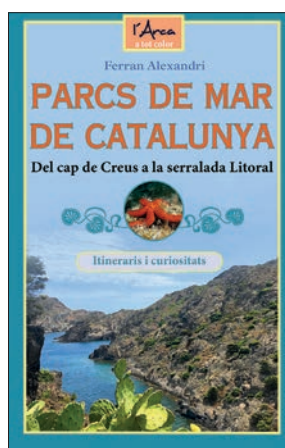
Manual fundamental de espiritualidad
Fonte-Monte Carmelo,
2022, 540 pàg.

L'artífex de la participació de la vida divina en l'ésser humà és l'Esperit Sant. Per això, per al P. Špidlík, il·lustre filòsof i teòleg, no hi ha una autèntica separació entre la teologia i la vida espiritual. De fet, el seu gran mèrit consisteix precisament a haver mostrat la unitat entre la vida en l'Esperit i la teologia.

TESSA RANDAU

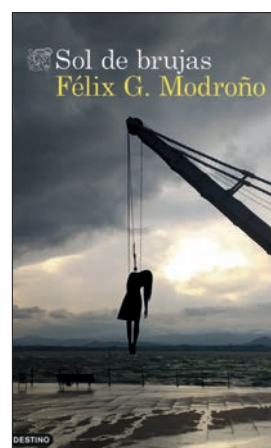
El bosque de las cuatro preguntas
Maeva, 2022, 122 pàg.

Un banc en un bosc. Allà una dona jove i mare estressada es troba una anciana que li parla de les quatre preguntes de la vida. Una trobada inesperada que farà que el destí de la jove prengui una nova direcció. Un petit llibre filosòfic que anima els lectors a reflexionar sobre la seva vida.

FERRAN ALEXANDRI

Parcs de mar de Catalunya
L'Arca, 2021, 160 pàg.

Llibre amb tota mena de dades i detalls sorprenents, amb anècdotes curioses i itineraris recomanats, sobre els parcs naturals marítims de la geografia catalana, concretament aquells que comprenen del cap de Creus a la serra Litoral. Així mateix, s'hi descriuen els millors paisatges per visitar i el seu patrimoni cultural i arquitectònic.

FÉLIX G. MODROÑO

Sol de brujas
Destino, 2022, 366 pàg.

El cos d'una nena apareix penjat de la Grúa de Piedra a la badia de Santander. Ben aviat, els investigadors relacionen el cas amb la mort d'una altra jove mesos enre. L'equip policial avançarà a poc a poc en la resolució d'un misteri en què s'entrellacen històries de màfia, assetjament escolar i racons foscos de les xarxes socials.

CRÍTICA DE TEATRE

ANDREU SOTORRA

andreusotorra@gmail.com

Si algú us pregunta: «Heu llegit mai *Señora de rojo sobre fondo gris* de Miguel Delibes» i dieu que no, doncs llegiu-lo. Si us pregunten: «Heu vist mai una actuació en solitari de l'actor José Sacristán?», i dieu que no, doncs aneu-lo a veure. Ara torna a ser al Teatre Romea, després d'una extensa gira. I la seva presència combina una de les peces més personals de Miguel Delibes —hi parla de la mort de la

Amb els pinzells i la paleta absents

seva dona, Ángeles de Castro, als 48 anys, a causa d'una malaltia, i de la detenció de la seva filla i la seva parella en temps de finals del franquisme, amb una de les propostes de José Sacristán també més personal, més intensa, més arriscada.

Més personal, perquè s'ha de posar en la pell del personatge de Miguel Delibes; més intensa, perquè és conscient que a mesura que avancen els noranta minuts del monòleg anirà burxant en l'interior de cadascun dels espectadors —qui no ha viscut de prop o de no tan a prop la pèrdua d'un ésser estimat?— fins a fer-lo esborronar; i més arriscada, perquè sortir a un escenari en solitari és com enfrontar-se sense embolcalls davant del perill. És clar que són més de

seixanta anys trepitjant escenaris, però això no impedeix que, per a l'actor, sempre sigui una primera vegada.

L'experiència com a espectadors ens fa saber que l'acústica del Teatre Romea no és de les millors del món, malgrat que el teatre en conjunt sí que és esplèndid. Doncs, l'actor José Sacristán supera aquesta dificultat acústica i la domina amb una exemplaritat que valdria la pena que altres intèrprets que trepitgen aquest escenari analitzessin.

El muntatge sobre aquesta peça del 1991 de Miguel Delibes compta amb José Sacristán com a aposta principal, però la direcció ha matissat molt el seu moviment, en una escenografia grisosa que porta al record del passat, amb una il·luminació que estableix gairebé un diàleg amb el discurs de l'actor, i amb un final on es va projectant aquella imatge de la qual el personatge de Miguel Delibes, un pintor que ha perdut l'art de pintar, ha anat parlant constantment: el quadre de la «señora de rojo» que va pujant de color i de lluminositat, com si el pintor absent del relat hagués anat fent la seva feina amb els pinzells i la paleta mentre José Sacristán feia la seva narració poètica d'una història dissortadament real.

L'actor José Sacristán torna al Teatre Romea amb aquesta obra de l'escriptor Miguel Delibes que ja va representar fa tres anys.

«SEÑORA DE ROJO SOBRE FONDO GRIS»,

de Miguel Delibes
ADAPTACIÓ: José Sámano,
José Sacristán i Inés Camiña
INTÈRPRET: José Sacristán
Teatre Romea, Barcelona
Fins al 2 d'octubre

AMB BON HUMOR

CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA
Caputxí

Receptes amb bacallà

FINA COMAS,
El llibre del bacallà
Edicions Sidillà, 2022, 206 pàg.

Ressenyem per als entusiastes de la bona cuina aquesta extraordinària i fascinant aproximació —de caràcter interdisciplinari— al món del bacallà. Un fet gastronòmic que reclama una «alquímia secreta», car, quan posem en remull una peça de bacallà —blanquinosa, prem-sada i eixuta—, una volta acabat el procés de rehidratació i de dessalat, en sorgeix, «misteriosament», una menja sumptuosa, saborosa «i de molt bon nodriment», tal com deien els antics caputxins que equiparaven el bacallà a la carn de bou. L'autora posa de manifest el destacat paper de l'Església catòlica a l'hora de convertir el bacallà en un element fonamental de les abstinències quaresmals.

Fina Comas aplega antigues i noves receptes per cuinar adientment el bacallà, que es remunten a les del caputxí fra Sever d'Olot, de l'any 1787, i arriben fins a les més innovadores del 2019, com ara la del coc Oldaric Chiva, que ens ensenya com guisar el bacallà fumat amb nyàmera i amb bolets de temporada (veg. pàg. 192-198).

Les trenta-sis receptes aplegades són explicades per Fina Comas amb gran detallisme i pertanyen a la cuina casolana. Totes les receptes són relativament senzilles de fer-les, car formen part de la gastronomia identitària de nombrosos països de l'occident europeu, particularment les receptes catalanes que combinen de manera excel·lent el bacallà amb les hortalisses de temporada, com ara el típic arròs amb bacallà i verdures (veg. pàg. 123-126) i, sobretot, els pèsols primerencs guisats amb tripa de bacallà (veg. pàg. 137-139).

A les pàgines 13-83 hi trobem una extensa introducció, i a les pàgines 199-203 hi ha la bibliografia selecta sobre la temàtica. Una felicitació, ben sincera, a l'autora per tan extraordinari estudi sobre el món del bacallà, que ens feren arribar els pescadors bascos des de les molt llunyanes costes de Terranova en els primers anys del segle XVI.

RAUXA

El repòs del cristià

Jesús mateix diu que les bèsties i tot tenen un lloc on poder-se refer de les fatigues de la jornada, però que en canvi Ell «no té on reposar el cap». Pronuncia aquestes paraules com a resposta a un espontani que assegura, endut per l'eufòria, que el vol seguir fins al final. Però el camí de Jesús té com a punt d'arribada —necessari i ineludible— la creu, i és tan sols a la creu on a la fi podrà reclinar el cap. El personatge anònim de l'Evangeli que promet fidelitat a Jesús representa tots els cristians, tots aquells que li hem dit que sí. Sabem en quin camí ens hem posat.

El cristià no té casa pròpia. És un nòmada o un pelegrí, com el poble d'Israel al desert, o com Josep i Maria amb l'Infant anant d'ací d'allà per no atorgar al mal la fruïció de la victòria. No hi pot haver treva en aquest combat. Els monjos de l'antiguitat bé que ho sabien, per això no dubtaven a deixar el seu lloc de quietud per predicar entre les masses confoses i assedegades, o bé per lluitar contra l'error. Més modernament, alguns sants ens han ensenyat amb la seva vida què vol dir no tenir on reposar el cap: Teresina de Lisieux, sense moure's mai del convent, va fer tot un viatge interior d'abaixament fins a ser elevada a la glòria; Carles de Foucauld no va parar quiet fins que va trobar al bell mig del no-res el camí de la pobresa perfecta; i Edith Stein, perseguida per l'odi, no va poder fer de cap Carmel realment casa seva, un lloc a recer del perill. No s'abraça la creu per cap recerca malaltissa del patiment, sinó per amor a Crist, l'únic que omple de sentit la creu. Acol·lides amb amor i confiança, les dificultats i la penúria formen part indestruable del camí del cristià.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Barcelona

75 ANYS DE L'ENTRONITZACIÓ DE LA MORENETA

El **dijous 8 de setembre**, a les 19.15, missa en acció de gràcies a la catedral de Barcelona.

DIADA NACIONAL

El **diumenge 11 de setembre**, a les 10.00, la Lliga Espiritual de la Mare de Déu de Montserrat convoca a la tradicional eucaristia en sufragi i acció de gràcies pels defensors de les llibertats catalanes i per tots els patriotes que han lliurat la vida al servei de Catalunya. Serà a la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona, presidida pel P. Josep M. Soler, abat emèrit de Montserrat.

Girona

MARE DE DÉU DEL TURA

El **dijous 8 de setembre**, festa de la patrona d'Olot, Mare de Déu del Tura: misses a les 8.00, 10.00 (solemne), 12.00 i 18.30, al seu santuari d'Olot.

EL MONT

El **dissabte 10 de setembre**, a les 11.00, aplec del santuari de la Mare de Déu del Mont (Albanyà): sardanes, concert de la coral Fontcoberta Canta, missa, ofrena de nens a la Mare de Déu, dinar de germanor i V Trobada d'acordions.

RECÉS

El **cap de setmana 17 i 18 de setembre**, a la casa de Santa Elena de Solius, recés de *mindfulness* *Viure la vida en pau i plenitud* amb Anna M. Rifà i Cristina Cama. Més informació: tel. 608 900 906.

Lleida

75 ANYS DE L'ENTRONITZACIÓ DE LA MORENETA

El **dissabte 10 de setembre**, a les 19.00, missa en acció de gràcies a la catedral de Lleida.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 9 a l'11 de setembre**, recés de Txi Kung *Des de l'esperit... al cos*. Més informació: tel. 973 291 699.

Tarragona

MARE DE DÉU DE LA RIERA

El **dimecres 7 de setembre**, a les 21.30, processó des de l'església parroquial de les Borges del Camp fins a l'ermita per anar a buscar la Mare de Déu de la Riera. Presideix l'arquebisbe Joan Planellas.

CATALONIA SACRA

El **divendres 9 de setembre**, a les 18.30, visita guiada a la Biblioteca Episcopal de Tarragona amb Sergi Guardiola. Inscripcions: tel. 693 720 202.

Tortosa

MARE DE DÉU DE LA CINTA

El **diumenge 11 de setembre**, a les 11.00, presentació dels xiquets i xiquetes a la Mare de Déu de la Cinta a la catedral de Tortosa; a les 11.30, homenatge a totes les Cintes.

Vic

COVA DE MANRESA

Del **diumenge 11 de setembre al dimarts 20**, exercicis espirituals dirigits per Josep M. Bullich, s.j. Informació: tel. 938 729 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè la pena de mort sigui abolida a les lleis de tots els països del món

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

/catalunyacristiana

@catcristiana

catalunya_cristiana

Catalunya Cristiana

Director: Mn. Miquel Ramón Fuentes

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire
Lingüista: Montserrat Pibernat
Fotògraf: Agustí Codinach

Col·laboradors d'aquesta setmana:
Olaia Agateyte, Eloi Aran, Carles Bardou, Pilarín Bayés, Esther Borrego, Juanjo Fernández, Quique Fernández, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Alberto Masó, Ignasi Miranda, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Mar Pérez, Josep Oriol Pujol, Rafael Serra, Valentí Serra, Bárbara Sotomayor, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Lluç Torcal, Josep Manuel Vallejo

Redacció, administració, publicitat i promoció:
C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Autoedició i compaginació:
Macià Grau

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA
Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272
SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

CARME MUNTÉ MARGALEF

Blanquerna-URL i la Facultat de Treball Social Pere Tarrés-URL impartiran un *Diploma d'especialització universitària en inclusió social i laboral per a joves amb discapacitat intel·lectual*. Aquest curs forma part d'un programa de formació universitària dirigit a joves amb discapacitat intel·lectual promogut i finançat per Fundació ONCE amb la col·laboració del Fons Social Europeu. Jordi Simón i Llovet és el coordinador de Títols Propis i Formació Continuada de la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i l'Esport Blanquerna (Universitat Ramon Llull).

Quin és l'objectiu d'aquest nou diploma?

Entenem la universitat com un espai on caben persones amb perfils molt diferents, i això ens agrada. Per aquest motiu, la Facultat de Psicologia, Ciències de l'Educació i de l'Esport Blanquerna i la Facultat d'Educació Social i Treball Social Pere Tarrés realitzem aquest Diploma, de 32 ECTS de durada. Aquest curs pretén dotar els joves amb discapacitat intel·lectual d'una sèrie d'eines per millorar la inserció social i laboral i també oferir-los l'oportunitat de viure al llarg d'un curs en un ambient universitari, compartint espais i coneixements amb la resta d'estudiants.

Quina formació concreta ofereix i a qui s'adreça?

El temari del curs és concret i a diferents continguts: estil de vida saludable, habilitats comunicatives per a l'èxit professional i personal, tecnologia de la informació i la comunicació, conceptes bàsics relacionats amb l'ocupació, economia bàsica i matemàtica social... acompanyat d'un període de pràctiques en empresa i de la presentació d'un treball final de postgrau. El diploma va dirigit a joves amb discapacitat intel·lectual, mínim d'un 30%, inscrits en el sistema nacional de garantia juvenil i que no estiguin treballant.

És important crear espais de convivència entre col·lectius diver-

Jordi Simón, coordinador de Títols Propis i Formació Continuada de la FPCEE Blanquerna

«A la universitat caben persones amb perfils molt diferents»

sos en un entorn universitari?

Sí, per això es tindrà especial cura de la inclusió del jove participant en aquest curs en la vida universitària, convidant-lo i acompanyant-lo a participar de les activitats lúdiques o culturals que s'organitzen al llarg del curs i compartint espais d'assignatures amb altres estudiants, com per exemple algunes classes de l'assignatura de TIC amb estudiants dels graus de mestre. No tenim cap dubte que aquests aspectes organitzatius beneficiaran tots els estudiants i que encaixen perfectament en uns centres universitaris amb una clara inspiració humanista i social.

Aquesta formació és possible gràcies a diferents entitats. Quines?

És una iniciativa promoguda per la Fundació ONCE i que rep el finançament de la Unió Europea a través del Fons Social Europeu. Cal dir, a més, que aquesta iniciativa no tindria sentit sense la implicació de 4 entitats que ens acompanyen en aquest camí: Fundació Aura, AcidH, Dinat i Jesuïtes Educació, als quals s'ha d'agrair el suport que ens donen tant pel que fa a l'aportació i acompanyament d'estudiants com pel tema de pràctiques. Si algun jove o la seva família esteu interessats en aquesta formació, no dubteu a posar-vos en contacte amb les coordinadores Ingrid Sala (FPCEE) o Àngels Sogas (PT) a través del correu: deu-isl@blanquerna.url.edu.

EL 5 DE SETEMBRE INICIEM NOVA TEMPORADA

de 8 h a 14 h
El matí a Ràdio Estel

de 14 h a 15 h
Estel migdia

de 15 h a 18 h
La caravana

de 18 h a 18.45 h
Sense distància

de 20 h a 21 h
Camins

Barcelona, 106.6 / Tarragona, 100.6 / Girona, 103.4 / Lleida, 91.5 / Catalunya Central, 93.7 / Tortosa, 90.1
Vic, 98.4 / El Garraf, 96.8 / La Cerdanya, 104.4 / La Seu d'Urgell, 105.0 / Andorra, 107.5 / Era Val d'Aran, 106.0

www.radioestel.cat

SEGUEIX-NOS

